VĂN HÓA

CƠ QUAN CỦA BỘ VĂN HÓA, THỂ THAO VÀ DU LỊCH

NĂM THỨ 68
THỨ TƯ
15.10.2025 (24.8 Ất Tỵ)
Số 124 (4258)
www.baovanhoa.vn
Email: baovanhoa@fpt.vn

Để kinh tế tư nhân phát triển gắn với di sản

[5]

ĐẠI HỘI ĐẢNG BỘ TP.HCM LẦN THỨ I, NHIỆM KỲ 2025-2030:

Coi hạnh phúc và sự hài lòng của người dân là thước đo cao nhất

[3]

Phát huy dân chủ, góp phần hoàn thiện Báo cáo Chính trị trình Đại hội XIV của Đảng

[7]

Bộ VHTTDL quyên góp gần 4,3 tỉ đồng ủng hộ đồng bào bị thiệt hại do bão lũ

[2]

Lễ hội Áo dài tại Cố đô Huế là một trong những sản phẩm văn hóa, du lịch đặc sắc, luôn gây sự chú ý đối với du khách trong và ngoài nước
Ảnh: B.LÂM

VĂN HÓA & SUY NGẪM

Cần có ngay biện pháp ngăn chặn

● ThS, luật gia PHẠM VĂN CHUNG

Dư luận hết sức bàng hoàng, phẫn nộ với vụ việc vì mâu thuẫn trên bàn nhậu mà nam thanh niên ở xã Bình Dương (Gia Lai) lái xe ô tô lao thẳng vào quán ăn, khiến một người tử vong, một người bị thương nặng. Điều đáng nói là những vụ việc tương tự như dùng xe ô tô làm vũ khí để tấn công người khác, phá hoại tài sản người khác xảy ra trong thời gian gần đây nhưng chưa có biện pháp ngăn chặn hữu hiệu.

(Xem tiếp trang 2)

TÁC PHẨM TRANH SƠN MÀI "BÁC HỒ ĐỌC TUYÊN NGÔN ĐỘC LẬP" LẬP KỶ LỤC GUINNESS:

Có điều gì đặc biệt?

[8]

HÉ LỘ NIÊN ĐẠI THUYỀN CỔ Ở BẮC NINH:

Bất ngờ nhưng không ngạc nhiên

[9]

"Cơ hội khẳng định vị thế và giới thiệu hình ảnh Việt Nam"

[14]

Bộ VHTTDL quyên góp gần 4,3 tỉ đồng ủng hộ đồng bào bị thiệt hại do bão lũ

Hưởng ứng lời kêu gọi của Ủy ban TƯMTTQ Việt Nam, với tinh thần tương thân, tương ái, Bộ VHTTDL đã tổ chức đợt vận động quyên góp ủng hộ đồng bào khắc phục thiệt hại do các cơn bão, lũ vừa qua gây ra. Ngoài ra, Bộ VHTTDL cũng đã tổ chức quyên góp tại nhiều sự kiện, trong đó tối 11.10, tại khuôn khổ chương trình Lễ hội Văn hóa thế giới tại Hà Nội lần thứ nhất, đã diễn ra phiên đấu giá thiện nguyện để ủng hộ đồng bào chịu ảnh hưởng mưa lũ vừa qua.

Trước đó, vào chiều 6.10, Bộ VHTTDL đã tổ chức phát động quyên góp, ủng hộ đồng bào bị thiệt hại do bão lũ đối với toàn thể cán bộ, công chức, viên chức, người lao động thuộc Bộ VHTTDL, với mức ủng hộ tối thiểu một ngày lương. Kể từ ngày phát động 6.10 đến ngày 14.10, số tiền quyên góp được là trên 1,7 tỉ đồng. Như vậy, tính đến hết ngày 14.10, tổng số tiền do Bộ VHTTDL quyên góp là gần 4,3 tỉ đồng. Bộ VHTTDL sẽ kịp thời phối hợp với Trung ương MTTQ Việt Nam và các cơ quan liên quan chuyển đến các địa phương và người dân bị ảnh hưởng bởi bão, lũ.

Hoạt động quyên góp ủng hộ đồng bào bị ảnh hưởng bởi bão lụt sẽ tiếp tục được Bộ VHTTDL triển khai trong thời gian tới, gắn với các sự kiện văn hóa, nghệ thuật do Bộ chủ trì tổ chức.

THU SÂM

Thứ trưởng Bộ VHTTDL Trịnh Thị Thủy trao vật phẩm đấu giá cho "Mạnh Thường Quân" đấu giá thành công trong khuôn khổ Lễ hội văn hóa thế giới tại Hà Nội

Đẩy mạnh truyền thông, quảng bá Hội chợ Mùa Thu 2025

Văn phòng Chính phủ vừa ra Thông báo số 553/TB-VPCP kết luận của Phó Thủ tướng Bùi Thanh Sơn tại phiên họp lần thứ hai Ban Chỉ đạo Hội chợ Mùa Thu 2025. Phó Thủ tướng ghi nhận và đánh giá cao Bộ Công thương, cơ quan thường trực Ban Chỉ đạo và sự nỗ lực của các Bộ, cơ quan, địa phương và các đơn vị đã tích cực, tập trung triển khai các nhiệm vụ, công việc chuẩn bị tổ chức Hội chợ Mùa Thu 2025. Thời gian từ nay đến ngày khai mạc Hội chợ còn rất ngắn, để tổ chức Hội chợ Mùa Thu 2025 chất lượng, thành công theo chỉ đạo của Thủ tướng Chính phủ, cần có quyết tâm, nỗ lực của tất cả các Bộ, cơ quan, địa phương, đơn vị liên quan.

Ban Chỉ đạo đề nghị Bộ Công thương khẩn trương xem xét, phê duyệt Đề án tổ chức Hội chợ Mùa Thu 2025 làm căn cứ để các Bộ, cơ quan, địa phương, đơn vị triển khai thực hiện; phối hợp, đề nghị Bộ KH&CN, các Hiệp hội chuyên ngành mời các doanh nghiệp có các sản phẩm khoa học, công nghệ và đổi mới sáng tạo tích cực tham gia Hội chợ Mùa Thu 2025. Đồng thời, Bộ Công thương phối hợp, đề nghị Bộ Tài chính tăng cường đôn đốc các Tập đoàn, Tổng Công ty Nhà nước theo lĩnh vực phụ trách, khẩn trương huy động, mời các doanh nghiệp thành viên tham gia Hội chợ; phối hợp với Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch và các cơ quan thông tấn, báo chí đẩy mạnh công tác tuyên truyền, quảng bá về tổ chức Hội chợ...

Bộ VHTTDL chủ trì, phối hợp với Bộ Công thương, Đài Truyền hình Việt Nam và các cơ quan liên quan tổ chức Lễ khai mạc, Lễ bế mạc. Chuẩn bị nội dung, chương trình, kịch bản chi tiết, thành phần, phương án cụ thể về lễ tân, hậu cần, đón tiếp; mời đại biểu, khách mời tham dự Lễ khai mạc, Lễ bế mạc Hội chợ, bảo đảm tổ chức Lễ khai mạc, Lễ bế mạc trang trọng, xứng tầm với sự kiện và bảo đảm an ninh, an toàn tuyệt đối.

Trên cơ sở bộ nhận diện đã được Bộ Công thương thẩm định, phê duyệt, khẩn trương tổ chức quảng bá trực quan trên các tuyến đường, tuyến phố lớn trong thành phố Hà Nội. Các Bộ, cơ quan, địa phương, đơn vị tăng cường hoạt động tuyên truyền, quảng bá, tương tác để gia tăng hiệu quả, giá trị của Hội chợ Mùa Thu 2025; rà soát, lựa chọn các doanh nghiệp, đơn vị tham gia, bảo đảm là những doanh nghiệp, đơn vị tiêu biểu, có nguồn lực, có sẵn hàng hóa, sản phẩm chất lượng tham gia Hội chợ.

V.D

Đầu tư 4 tỉ đồng chống xuống cấp, bảo tồn di tích quốc gia lũy Đào Duy Từ

UBND tỉnh Quảng Trị vừa phê duyệt dự án tu bổ, tôn tạo di tích lịch sử lũy Đào Duy Từ (phường Đồng Hới, Quảng Trị), công trình có giá trị đặc biệt trong hệ thống phòng thủ cổ thời chúa Nguyễn, gắn liền với tài năng quân sự và công lao to lớn của danh tướng Đào Duy Từ.

Dự án do Bảo tàng tỉnh Quảng Trị làm chủ đầu tư, tổng kinh phí 4 tỉ đồng, nhằm chống xuống cấp, bảo tồn và phát huy giá trị lịch sử, văn hóa của di tích; mục tiêu hướng đến gìn giữ, tôn vinh những giá trị văn hóa, lịch sử đặc sắc, góp phần giáo dục truyền thống yêu nước, khơi dậy niềm tự hào dân tộc, tạo điểm nhấn du lịch văn hóa, thúc đẩy phát triển kinh tế - xã hội địa phương. Theo quy mô đầu tư, dự án sẽ xây dựng mới nhà bia di tích một tầng diện tích 17,2m2; xây dựng hệ thống bậc cấp, kè chắn đất và lan can bao quanh dài hơn 29m; xây dựng 25m hàng rào phía Tây Nam kết hợp nền móng và tường gạch, nối liền khuôn viên sân với khu vực cột đèn Hải Đăng.

Khuôn viên di tích rộng khoảng 600m2 được chỉnh trang, tạo cảnh quan với bồn hoa, lan can, điểm ngắm cảnh, lát đá tự nhiên, trồng cây xanh và hệ thống chiếu sáng. Ngoài ra, dự án còn cải tạo lối lên lũy từ đường Trương Pháp, sửa chữa kè chân, bậc cấp và đầu tư hệ thống điện, cấp nước sân vườn, hướng tới tạo không gian tham quan hài hòa, thân thiện với cảnh quan tự nhiên. Việc triển khai dự án thể hiện trách nhiệm của địa phương trong công tác bảo tồn và phát huy giá trị di sản văn hóa, là bước cụ thể hóa Nghị quyết của tỉnh Quảng Trị về phát triển du lịch gắn với bảo tồn di tích lịch sử, văn hóa.

Lũy Đào Duy Từ còn gọi là lũy Thầy, là công trình phòng thủ quân sự kiên cố được xây dựng ở Quảng Bình (cũ) vào khoảng năm 1630-1633 theo lệnh chúa Nguyễn Phúc Nguyên, do danh tướng Đào Duy Từ thiết kế và chỉ huy thi công. Hệ thống lũy kéo dài từ chân núi Đầu Mâu đến cửa sông Nhật Lệ, gồm nhiều tuyến như lũy Trường Dục, lũy Nhật Lệ và lũy Trường Sa, tạo thành bức tường thành vững chắc, bảo vệ Đàng Trong trước các cuộc tấn công của chúa Trịnh ở Đàng Ngoài. Dù phần lớn công trình đã bị tàn phá bởi thời gian và chiến tranh, dấu tích của lũy Đào Duy Từ vẫn còn hiện hữu tại nhiều nơi như Quảng Bình Quan và các đoạn nền đất cao dọc sông Nhật Lệ, trở thành chứng tích quý giá về nghệ thuật quân sự cổ. Di tích được xếp hạng quốc gia từ năm1992.

T.SƯƠNG

Cần có...

(Tiếp theo trang 1)

Xe ô tô, nhất là xe cá nhân, xe gia đình ngày nay đã trở thành phương tiện phổ biến trong đời sống người dân với sự phát triển kinh tế, xã hội của đất nước. Do đó, việc kiểm soát, quản lý đặc biệt đối với các loại phương tiện này là rất cần thiết, phải làm ngay. Hiện nay, chúng ta chỉ mới siết chặt về sát hạch, lưu thông như tăng thời gian học lái xe, bổ sung nhiều nội dung sát hạch mới hay tăng số lượng camera giám sát, phạt nguội, nâng mức phạt đối với hành vi vi phạm giao thông... Tuy nhiên, việc ngăn chặn tình trạng sử dụng xe ô tô làm công cụ, vũ khí để tấn công xâm hại sức khỏe, tính mạng người khác, phá hoại tài sản người khác lại chưa hiệu quả, minh chứng là nhiều vụ việc xảy ra.

Khi xảy ra các vụ án thương tâm thì dư luận thường lên tiếng đều yêu cầu xử lý nghiêm các đối tượng phạm tội để răn đe, phòng ngừa... Thế nhưng, theo quan điểm của người viết, như vậy vẫn sẽ chưa đủ và rất khó ngăn chặn các trường hợp tương tự về sau mà cần có nhiều biện pháp cụ thể, hữu hiệu để phòng ngừa, ngăn chặn loại tội phạm cực kỳ nguy hiểm này.

Theo đó, cần quản lý chặt chẽ việc sử dụng xe ô tô cá nhân, nhất là đối với người lái xe, chủ sở hữu phương tiện. Trước hết, tăng cường kiểm tra, khám sức khỏe định kỳ cho lái xe, nhất là sức khỏe tâm thần từ đó sớm phát hiện, hạn chế điều khiển xe ô tô đối với một số đối tượng như nghiện ma túy, trầm cảm, có dấu hiệu về thần kinh, tâm thần... Tiếp đó, phải xử lý nghiêm, kiên quyết đối với hành vi sử dụng xe ô tô làm công cụ, vũ khí để tấn công hoặc phá hoại tài sản người khác. Bởi xe ô tô đã là nguồn nguy hiểm cao độ nên việc sử dụng nguồn nguy hiểm cao độ này để tấn công người khác là rất nguy hiểm. Thực tế các vụ việc xảy ra đều để lại hậu quả đặc biệt nghiêm trọng nên có thể coi đây là vũ khí giết người hàng loạt nếu rơi vào tay các đối tượng coi thường pháp luật, hung hãn, manh động.

Bên cạnh đó, cần tăng trách nhiệm, mức xử lý, mức phạt đối với những người liên quan trong việc cho phép người khác sử dụng xe ô tô cá nhân như trách nhiệm của chủ sở hữu, vì gần như đa số các vụ sử dụng xe đều là xe đi mượn hoặc là xe của bố mẹ, người thân. Đồng thời, nên tăng cường tuyên truyền, nâng cao ý thức pháp luật về giao thông, nhất là xây dựng văn hóa giao thông văn minh, tiến bộ, kiềm chế, nhường nhịn.

Ngoài ra, nên quy định ràng buộc trách nhiệm liên đới của những người tham gia các buổi tiệc, cuộc nhậu có sử dụng rượu bia cùng với người vi phạm. Bởi ít ra họ cũng thấy trách nhiệm của mình để quyết liệt hơn khi ra tay ngăn chặn hành vi phạm tội do "cơn giận bộc phát", nhất là trong tình huống họ có mặt tại hiện trường. Có như vậy, mới hạn chế, ngăn chặn hiệu quả tình trạng để xử lý mâu thuẫn cá nhân mà một số đối tượng sẵn sàng dùng xe ô tô để làm vũ khí tấn công người khác, giết người rất nguy hiểm và đang có xu hướng ngày càng tăng như hiện nay. ■

Đến tham dự phiên trọng thể Đại hội đại biểu Đảng bộ TP.HCM lần thứ I có lãnh đạo, nguyên lãnh đạo Đảng và Nhà nước; các lão thành cách mạng, Mẹ Việt Nam anh hùng, Anh hùng LLVT nhân dân, Anh hùng lao động; nguyên lãnh đạo của TP.HCM qua các thời kỳ; các nhân sĩ, trí thức, chức sắc tôn giáo tiêu biểu… Tại Đại hội, Phó trưởng Ban Tổ chức Trung ương Nguyễn Quang Dương đã công bố quyết định của Bộ Chính trị chỉ định Bí thư Trung ương Đảng, Bí thư Thành ủy TP.HCM nhiệm kỳ 2020-2025 Trần Lưu Quang làm Bí thư Thành ủy TP.HCM nhiệm kỳ 2025-2030.

Đại hội là dấu mốc đặc biệt mở ra chương phát triển mới của đất nước

Diễn văn khai mạc Đại hội, Bí thư Thành ủy TP.HCM Trần Lưu Quang nhấn mạnh, Đại hội Đảng bộ thành phố lần thứ I, nhiệm kỳ 2025-2030 không chỉ là một cột mốc chính trị đặc biệt quan trọng, mà còn là lời cam kết mạnh mẽ của toàn Đảng bộ, chính quyền và nhân dân thành phố, hòa chung nhịp bước tiến của cả dân tộc trên con đường xây dựng và bảo vệ Tổ quốc.

Theo Bí thư Thành ủy, Đại hội Đảng bộ TP.HCM lần thứ I là Đại hội của niềm tin, tầm nhìn và hành động. "Chúng ta không tự mãn với những thành tựu đã có, mà phải thẳng thắn tự hỏi: TP.HCM đang ở đâu trong tương quan phát triển khu vực và quốc tế? Tiềm năng, nguồn lực, bản sắc và truyền thống của thành phố đã được phát huy tương xứng hay chưa? Mức sống, thu nhập, hạnh phúc của người dân đã thật sự trở thành thước đo phát triển hay chưa? Từ đó, xác định rõ mục tiêu, giải pháp và quyết sách lớn để thành phố phát triển nhanh, bền vững, xứng đáng với kỳ vọng của Trung ương và niềm tin của nhân dân", Bí thư Trần Lưu Quang nhấn mạnh.

Theo Bí thư Thành ủy Trần Lưu Quang, bước vào kỷ nguyên mới, TP.HCM càng phải vượt lên chính mình, phát huy bản lĩnh tiên phong, tinh thần đổi mới và khát vọng vươn tầm khu vực. Ban Chấp hành Đảng bộ thành phố khóa I đã xác định mục tiêu bao trùm là xây dựng Đảng bộ và hệ thống chính trị trong sạch, vững mạnh; huy động mọi nguồn lực, khai thác hiệu quả tiềm năng, thúc đẩy phát triển nhanh, bền vững, hướng tới thành phố văn minh, hiện đại, trung tâm đổi mới sáng tạo có vị trí nổi trội ở Đông Nam Á.

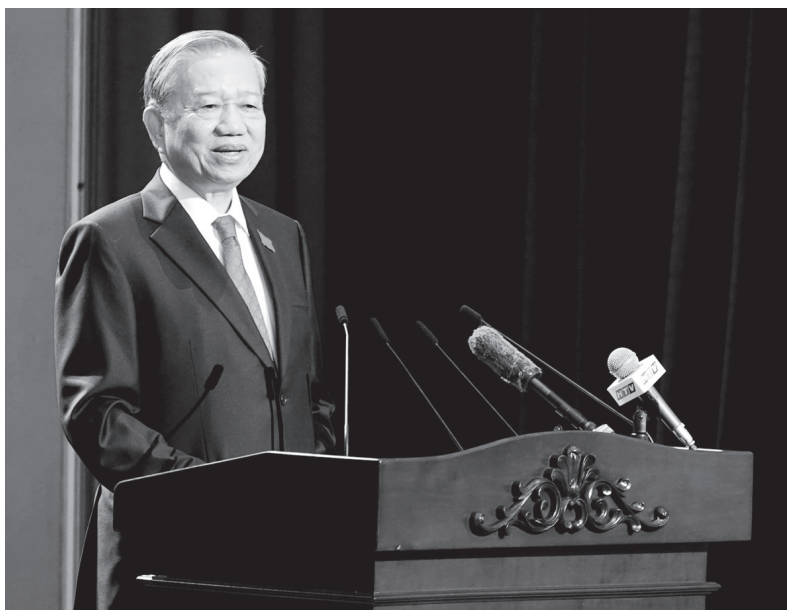
Phát biểu chỉ đạo tại Đại hội, Tổng Bí thư Tô Lâm khẳng định, Đại hội đại biểu Đảng bộ

ĐẠI HỘI ĐẢNG BỘ TP.HCM LẦN THỨ I, NHIỆM KỲ 2025-2030:

Coi hạnh phúc và sự hài lòng của người dân là thước đo cao nhất

● THÙY TRANG; ảnh: BTC

Đại hội đại biểu Đảng bộ TP.HCM lần thứ I, nhiệm kỳ 2025-2030 chính thức khai mạc ngày 14.10, với sự tham dự của 546 đại biểu đại diện cho hơn 366.000 đảng viên trong toàn Đảng bộ thành phố. Tổng Bí thư Tô Lâm dự và phát biểu chỉ đạo tại Đại hội.

Tổng Bí thư Tô Lâm phát biểu chỉ đạo tại Đại hội

Toàn cảnh Đại hội đại biểu Đảng bộ TP.HCM lần thứ I

Tổng Bí thư Tô Lâm tặng hoa chúc mừng Bí thư Thành ủy TP.HCM Trần Lưu Quang

TP.HCM lần thứ I không chỉ là bước khởi đầu cho một chương mới của thành phố sau hợp nhất mà còn là dấu mốc mở ra tầm nhìn lớn của đất nước trong kỷ nguyên mới, kỷ nguyên vươn mình, sáng tạo, phồn vinh, văn minh và hạnh phúc. Thay mặt Bộ Chính trị, Ban Bí thư, Tổng Bí thư biểu dương nỗ lực của Đảng bộ, chính quyền và nhân dân TP.HCM trong công tác chuẩn bị Đại hội; đồng thời đánh giá cao những thành tựu nổi bật mà thành phố đã đạt được trong suốt chặng đường đổi mới, đặc biệt là giai đoạn 2020-2025.

Dù đối mặt với nhiều khó khăn, biến động toàn cầu và nội tại, thành phố vẫn thể hiện bản lĩnh, tinh thần tiên phong và năng lực phục hồi mạnh mẽ… TP.HCM đang từng bước hình thành trung tâm tài chính quốc tế Thủ Thiêm, thúc đẩy chuyển đổi số, phát triển đô thị thông minh, kinh tế xanh, khẳng định vai trò đầu tàu của vùng và cả nước. Tổng Bí thư Tô Lâm nhấn mạnh, những kết quả đó là minh chứng cho sức mạnh nội lực của Đảng bộ và nhân dân thành phố, đồng thời là nền tảng vững chắc cho giai đoạn phát triển mới. Tuy nhiên, thành phố cũng cần thẳng thắn nhìn nhận còn nhiều nút thắt mang tính cấu trúc, hạ tầng chưa đồng bộ, đổi mới sáng tạo chưa trở thành động lực chủ đạo, công tác quy hoạch và quản trị đô thị còn bất cập, một số vấn đề xã hội cấp bách chậm được giải quyết.

Tổng Bí thư Tô Lâm đề nghị Đại hội tập trung thảo luận, đề xuất giải pháp khả thi, đồng thời nhấn mạnh sáu nhóm nhiệm vụ trọng tâm: Xây dựng Đảng bộ trong sạch, vững mạnh, xứng đáng là trung tâm trí tuệ, đoàn kết và đổi mới của cả nước; Kiện toàn chính quyền hai cấp tinh gọn, hiệu quả, phục vụ nhân dân; Đưa các nghị quyết chiến lược của Trung ương vào thực tiễn, tạo đột phá thể chế, đổi mới mô hình tăng trưởng; Phát huy vai trò chủ thể của nhân dân, coi hạnh phúc và sự hài lòng của người dân là thước đo cao nhất; Gắn phát triển kinh tế với tiến bộ, công bằng xã hội, xây dựng TP.HCM thành đô thị đáng sống, văn minh, nghĩa tình, sáng tạo; Củng cố quốc phòng, an ninh, bảo đảm môi trường ổn định cho phát triển.

Từ tầm vóc hợp nhất đến khát vọng phát triển văn hóa

Trong tiến trình phát triển nhanh, mạnh và hội nhập sâu rộng, TP.HCM kiên định quan điểm: "Xây dựng, phát triển toàn diện nền văn hóa Việt Nam tiên tiến, đậm đà bản sắc dân tộc; xây dựng con người thành phố Hồ Chí Minh chân - thiện - mỹ". Đây không chỉ là khẩu hiệu hành động mà là định hướng chiến lược, lấy văn hóa làm nền tảng tinh thần, làm hệ quy chiếu cho mọi chính sách phát triển kinh tế, xã hội.

Thành phố hướng tới xây dựng con người có bản lĩnh, tri thức, sáng tạo, nghĩa tình; thấm nhuần truyền thống yêu nước, nhân ái, tôn trọng kỷ cương, đề cao trách nhiệm cộng đồng. Từ đó, hình thành hệ giá trị đặc trưng của người thành phố: Cần cù, năng động, trọng nghĩa, biết sẻ chia và có tinh thần khai mở. Đại hội lần này xác định một trong những nhiệm vụ trọng tâm là tiến hành cuộc vận động lớn, sâu rộng về xây dựng hệ giá trị quốc gia, hệ giá trị văn hóa, hệ giá trị gia đình và các chuẩn mực con người thành phố, gắn với việc triển khai Không gian văn hóa Hồ Chí Minh. Đây là mô hình đặc sắc thể hiện chiều sâu của "văn hóa Hồ Chí Minh" trong đời sống đô thị, là cầu nối giữa giá trị truyền thống và sáng tạo hiện đại.

Nếu văn hóa là nền tảng của phát triển thì gia đình chính là "tế bào" giữ nhịp cho hệ giá trị ấy. Trong giai đoạn mới, TP.HCM đặt trọng tâm vào việc xây dựng hệ giá trị gia đình Việt Nam hiện đại, văn minh, nghĩa tình, gắn với giáo dục đạo đức, lối sống, trách nhiệm và tình cảm giữa các thế hệ. Khát vọng xây dựng TP.HCM trở thành "siêu đô thị quốc tế Đông Nam Á" đòi hỏi không chỉ hạ tầng hiện đại, mà còn chuẩn mực con người hiện đại. Chuẩn mực ấy không tự nhiên hình thành, mà phải được vun đắp từ nền tảng văn hóa, giáo dục, gia đình, từ những hành động nhỏ trong đời sống hằng ngày đến các chính sách lớn của bộ máy quản lý.

Xây dựng hệ giá trị quốc gia, hệ giá trị văn hóa, hệ giá trị gia đình và chuẩn mực con người thành phố không chỉ là một nhiệm vụ của ngành Văn hóa, mà là chiến lược phát triển tổng thể, gắn kết mọi chính sách kinh tế, xã hội của TP.HCM trong nhiệm kỳ mới. Khi văn hóa trở thành trụ cột, con người trở thành trung tâm và các giá trị nhân văn được tôn vinh, TP.HCM sẽ không chỉ là "đầu tàu kinh tế", mà còn là biểu tượng của một đô thị sáng tạo, nghĩa tình, đáng sống, mang tầm vóc quốc tế, mang bản sắc Việt Nam.

Trong phát biểu chỉ đạo tại phiên trọng thể của Đại hội, Tổng Bí thư Tô Lâm nhấn mạnh, quan điểm phát triển văn hóa, xã hội hài hòa với phát triển kinh tế ngày càng được nhận thức sâu sắc, thể hiện nhất quán trong thực tiễn lãnh đạo, quản lý. "Đại hội không chỉ là sự kiện chính trị của Đảng mà là cuộc tổng động viên trí tuệ, sáng tạo và khát vọng của toàn Đảng bộ, chính quyền và nhân dân thành phố trong kỷ nguyên mới. Với tầm nhìn, khát vọng và truyền thống đoàn kết, năng động, sáng tạo, dám nghĩ, dám làm, tôi tin tưởng sâu sắc rằng thành phố sẽ vươn lên mạnh mẽ, hiện thực hóa mục tiêu xây dựng và phát triển TP.HCM phồn vinh, thịnh vượng, kinh tế, văn hóa, xã hội phát triển đặc sắc, có chất lượng sống cao, là trung tâm của đổi mới sáng tạo, hội nhập quốc tế sâu rộng, đóng góp xứng đáng vào sự nghiệp xây dựng và bảo vệ Tổ quốc", Tổng Bí thư Tô Lâm đặc biệt nhấn mạnh. ■

Từ nếp sống đẹp đến phát triển bền vững

HOÀNG OANH

Trong mọi bước đi của đất nước, văn hóa vẫn luôn là mạch nguồn bền bỉ, thấm sâu vào đời sống con người Việt Nam. Ở đó, môi trường văn hóa cơ sở, nơi diễn ra những tương tác hằng ngày, những chuẩn mực ứng xử, những sinh hoạt cộng đồng, chính là nền đất nuôi dưỡng tâm hồn xã hội, là "thiên nhiên thứ hai" định hình nhân cách con người.

Việc xây dựng, duy trì và phát huy môi trường văn hóa cơ sở hôm nay là yêu cầu cấp thiết, là điều kiện tiên quyết để hướng tới phát triển bền vững đất nước.

Giao lưu đờn ca tài tử

Vẫn còn đó những "mảnh đất" trống

Nhiều năm qua, ngành VHTTDL đã kiên trì triển khai hàng loạt chương trình hướng về cơ sở: Từ Liên hoan Diễn xướng dân gian văn hóa Trường Sơn - Tây Nguyên, Liên hoan diễn xướng Chầu văn, Liên hoan Đờn ca tài tử quốc gia, cho tới Hội diễn Tiếng hát công nhân lao động toàn quốc, Hội thi Tiếng hát công nhân, lao động… Ở đó, người dân được sống trong không gian văn hóa của chính mình, tự hào về những di sản được vun đắp qua bao thế hệ.

Tuy nhiên, bức tranh môi trường văn hóa cơ sở trên cả nước vẫn còn không ít gam màu chênh lệch. Ở nhiều địa phương, phong trào "Toàn dân đoàn kết xây dựng đời sống văn hóa" vẫn là trụ cột, nhưng mức độ lan tỏa và chiều sâu lại khác nhau. Có nơi phong trào thực chất, được cộng đồng nâng niu như nếp sống đẹp; có nơi lại dừng ở những khẩu hiệu treo tường, những bản cam kết ký xong chưa có nhiều hoạt động. Thiết chế văn hóa, từ nhà văn hóa xã, trung tâm học tập cộng đồng, đến thư viện, câu lạc bộ… ở nhiều vùng còn thiếu và yếu. Không ít nơi, "nhà văn hóa" chỉ là căn phòng nhỏ, khóa cửa quanh năm; sân chơi, bãi tập cho người dân còn hiếm hoi. Hoạt động văn hóa cơ sở nhiều khi bị lấn át bởi nhịp sống thị trường, bởi sự bùng nổ của mạng xã hội và những trào lưu giải trí nhanh, dễ dãi.

Cùng với đó, mặt trái của kinh tế thị trường và công nghệ số cũng đang tác động mạnh đến nền tảng văn hóa. Những biểu hiện lệch chuẩn trong ứng xử, suy giảm tinh thần cộng đồng, sự thờ ơ với lễ hội truyền thống, hay lối sống thực dụng đang dần len lỏi vào từng ngóc ngách của đời sống cơ sở. Môi trường văn hóa gia đình, tế bào đầu tiên của xã hội cũng đang chịu nhiều biến đổi: Những bữa cơm chung thưa vắng dần, đối thoại thay bằng im lặng với các thiết bị điện tử, truyền thống ứng xử nhân ái, đậm tình thân, nếp sống hòa thuận, trọng nghĩa, trọng tình, kính trên nhường dưới… đôi khi bị thay thế bởi sự thờ ơ, vô cảm trong nhịp sống vội vã.

Điều đáng nói, môi trường văn hóa cơ sở không chỉ là không gian vật chất, mà là hệ sinh thái tinh thần, bao gồm các chuẩn mực ứng xử, niềm tin, thói quen, cách sống, cách nghĩ của con người. Khi hệ sinh thái ấy bị tổn thương, xã hội sẽ khó tìm được sự cân bằng và bền vững. Như nhiều nhà nghiên cứu nhận định, "môi trường văn hóa là bức tường thành bảo vệ nền tảng tư tưởng, nhân cách con người Việt Nam". Và bức tường ấy, ở không ít nơi, đang có những "vết nứt". Có thể nói, chủ trương xây dựng môi trường văn hóa ở cơ sở đã rõ, nhưng việc thực thi lại chưa đồng bộ. Một phần do nhận thức khi nhiều cấp, ngành vẫn coi văn hóa là lĩnh vực "mềm", "phi lợi nhuận", nên dễ bị xếp sau những mục tiêu kinh tế. Ở cấp cơ sở, cán bộ văn hóa thường kiêm nhiệm, thiếu kinh phí, thiếu công cụ đánh giá hiệu quả nên việc triển khai còn mang tính phong trào.

Bên cạnh đó, nguồn lực đầu tư cho văn hóa cơ sở vẫn hạn chế, trong khi yêu cầu lại ngày càng lớn. Có địa phương một nhà văn hóa phải phục vụ hàng nghìn người dân, hoạt động theo hình thức xã hội hóa nhưng thiếu sự hướng dẫn cụ thể, dẫn đến manh mún và thiếu tính bền vững. Công tác đào tạo, bồi dưỡng cán bộ văn hóa cơ sở cũng còn bất cập. Nhiều người được giao phụ trách văn hóa nhưng chưa được đào tạo chuyên ngành, thiếu kỹ năng tổ chức, thiếu kiến thức về bảo tồn di sản, kỹ năng truyền thông, vận động quần chúng. Ngoài ra, tác động của mạng xã hội, nơi đang hình thành một "môi trường văn hóa mới" đặt ra thách thức trong quản lý và định hướng giá trị. Những xu hướng tiêu cực, nội dung phản văn hóa, tin giả, lối sống lệch chuẩn dễ lan nhanh, làm xói mòn các giá trị truyền thống.

Kiến tạo không gian văn hóa bền vững từ gốc

Để môi trường văn hóa ở cơ sở thực sự trở thành "vườn ươm nhân cách" và là nền tảng cho phát triển bền vững, cần một hệ thống giải pháp đồng bộ, đi từ nhận thức, cơ chế, hành động, giám sát. Trong đó, cần nâng cao nhận thức và vai trò lãnh đạo trong xây dựng môi trường văn hóa.

Trước hết, người đứng đầu ở mọi cấp phải nhận thức rõ vai trò then chốt của văn hóa trong phát triển. Xây dựng môi trường văn hóa không phải là việc "phụ họa", mà là nhiệm vụ trung tâm trong chiến lược phát triển con người và kinh tế, xã hội. Lãnh đạo địa phương, cơ quan, đơn vị phải trở thành "hạt nhân văn hóa", người nêu gương, lan tỏa tinh thần nhân văn, dân chủ, minh bạch, tôn trọng con người. Song song đó, cần đẩy mạnh tuyên truyền, giáo dục văn hóa ứng xử trong cộng đồng, đặc biệt là thế hệ trẻ, qua các chương trình truyền hình, sân khấu, nền tảng số và hoạt động ngoại khóa. Bên cạnh đó, hoàn thiện thể chế, chính sách và đảm bảo nguồn lực vì việc xây dựng môi trường văn hóa cần một khung pháp lý rõ ràng, ổn định và có tính ràng buộc. Hiện nay, Bộ VHTTDL đang triển khai kế hoạch xây dựng môi trường văn hóa cơ sở giai đoạn 2023-2025, trong đó nhấn mạnh việc đưa tiêu chí văn hóa vào đánh giá cán bộ, công chức, cũng như hiệu quả hoạt động của chính quyền cơ sở.

Nhà nước cần có chính sách hỗ trợ kinh phí cho thiết chế văn hóa, ưu tiên đầu tư hạ tầng ở vùng khó khăn; khuyến khích xã hội hóa nhưng phải có hướng dẫn, tiêu chuẩn cụ thể để tránh thương mại hóa văn hóa. Đồng thời, bộ tiêu chí đánh giá môi trường văn hóa cơ sở nên được hoàn thiện, gắn với chỉ số hạnh phúc, sự hài lòng của người dân, mức độ tham gia vào hoạt động văn hóa, cộng đồng. Không thể có môi trường văn hóa bền vững nếu người dân không là chủ thể. Mỗi cộng đồng, thôn, xóm, tổ dân phố… cần chủ động xây dựng quy ước, hương ước văn hóa riêng, phù hợp với đặc điểm vùng miền nhưng không trái quy chuẩn chung. Các thiết chế văn hóa cần được "hồi sinh" bằng các hoạt động phong phú: Diễn đàn văn hóa, câu lạc bộ nghệ thuật, hội thảo cộng đồng, không gian đọc sách, sinh hoạt dân ca, trò chơi dân gian... Những hoạt động ấy giúp con người tìm lại sự gắn kết, lòng tự hào về quê hương, từ đó hình thành "sức đề kháng văn hóa" trước các trào lưu ngoại lai. Đặc biệt, cần chú trọng xây dựng môi trường văn hóa trong gia đình và nhà trường, hai cái nôi đầu tiên hình thành nhân cách. Khi con trẻ được sống trong không khí tôn trọng, yêu thương, được giáo dục bằng hành động văn hóa chứ không phải khẩu hiệu, thì xã hội mới thực sự an lành.

Trong thời đại số, không thể bỏ qua môi trường văn hóa trên mạng. Đây là nơi giới trẻ tương tác nhiều nhất, nên cũng là không gian cần được nuôi dưỡng bằng các giá trị tích cực. Cần khuyến khích các địa phương, cơ quan, tổ chức sáng tạo nội dung văn hóa số như: Phim ngắn, podcast, triển lãm trực tuyến, nền tảng giáo dục văn hóa địa phương… để lan tỏa cái đẹp, cái thiện. Song song, cần có cơ chế quản lý, giám sát và phản ứng nhanh trước các nội dung phản văn hóa, tin giả, bạo lực ngôn từ trên mạng xã hội. Môi trường văn hóa cơ sở không thể tách rời đời sống kinh tế của người dân. Khi văn hóa trở thành động lực phát triển, qua du lịch cộng đồng, sản phẩm làng nghề, lễ hội xanh, nghệ thuật đường phố, ẩm thực truyền thống…, người dân sẽ tự nguyện bảo vệ và phát huy giá trị văn hóa. Văn hóa cơ sở vì thế cần được nhìn như nguồn lực nội sinh, chứ không chỉ là "trang trí cho phát triển".

Xây dựng môi trường văn hóa cơ sở không phải là việc của một ngày, một phong trào, mà là quá trình lâu dài, bền bỉ, bắt đầu từ những điều nhỏ nhất, từ cách ứng xử giữa người với người, từ sự gương mẫu của người lãnh đạo, từ ánh mắt thân thiện trên đường làng, đến những buổi sinh hoạt cộng đồng nơi nhà văn hóa thôn. Khi mỗi cộng đồng trở thành một "không gian văn hóa sống", khi con người được nuôi dưỡng trong môi trường nhân văn, thì đó cũng là lúc văn hóa trở lại đúng vị trí của mình: Nền tảng tinh thần của xã hội, động lực của phát triển bền vững. Và trong dòng chảy mới của đất nước hôm nay, giữ cho môi trường văn hóa cơ sở trong lành cũng chính là giữ cho tâm hồn Việt Nam mãi bền vững. ■

Làm gì để kinh tế tư nhân phát triển gắn với di sản?

SƠN THÙY

Phát triển kinh tế di sản là "con đường" mà Huế ưu tiên chọn lựa nhằm phát huy giá trị di sản đồ sộ ở vùng kinh đô xưa. Trước vận hội mới, việc thúc đẩy gắn kết phát triển kinh tế tư nhân với kinh tế di sản cần được chú trọng và có những giải pháp hữu hiệu hơn.

Nghị quyết 68/NQ TW của Bộ Chính trị đã khẳng định vai trò trung tâm của khu vực tư nhân trong phát triển văn hóa, sáng tạo, coi doanh nghiệp tư nhân là "động lực cốt lõi" của tăng trưởng kinh tế, chuyển đổi số và kinh tế xanh.

Triển lãm số cổ vật triều Nguyễn do Trung tâm Bảo tồn Di tích Cố đô Huế phối hợp với Phygital Labs triển khai

Huế chọn con đường riêng

Huế là điểm đến của di sản văn hóa nổi tiếng Việt Nam và thế giới. Địa phương này đang có hơn 1.000 di tích đã được kiểm kê, 202 di tích đã xếp hạng; đặc biệt là 8 di sản được UNESCO vinh danh cùng hơn 500 lễ hội và nhiều làng nghề nổi tiếng, hàng nghìn món ẩm thực trong "kho tàng" ẩm thực Việt Nam. Cùng với đó, hệ sinh thái và cảnh quan đặc sắc của sông Hương núi Ngự, của phá Tam Giang, rừng Bạch Mã..., đã góp phần tạo nên hệ sinh thái di sản đặc trưng, là "mỏ vàng" cho những mô hình kinh doanh văn hóa sáng tạo.

Theo ông Phan Thanh Hải, Giám đốc Sở VHTT TP Huế, với quan điểm xuyên suốt "Bảo tồn để phát triển, Phát triển để bảo tồn", việc gắn kinh tế tư nhân với kinh tế di sản để hướng tới Huế - Di sản, sáng tạo, xanh, thông minh. Huế lựa chọn con đường riêng, đặt văn hóa, di sản ở vị trí trung tâm, phát triển dựa trên căn cốt di sản để tạo sự khác biệt và bền vững. Trong hành trình đó, kinh tế tư nhân là lực lượng tiên phong để phát triển các ngành công nghiệp văn hóa như du lịch di sản, áo dài, nghề thủ công, điện ảnh, nghệ thuật, thiết kế, game - nội dung số… Việc mở rộng hợp tác theo hình thức PPP (đối tác công - tư), xã hội hóa đầu tư văn hóa là cần thiết và quan trọng cho sự phát triển này. Thực tế cho thấy, thời gian qua, nhiều doanh nghiệp đã đầu tư và phát triển, khai thác các sản phẩm dịch vụ gắn với di sản, văn hóa tại Huế. Tuy nhiên, sức lan tỏa của các sản phẩm dịch vụ này vẫn chưa xứng với tiềm năng, chưa khai thác hết thế mạnh của Huế đang có.

Giám đốc Sở VHTT TP Huế cho rằng, cần tháo gỡ các "nút thắt" làm ảnh hưởng đến sự phát triển kinh tế di sản của Huế hiện nay. Đó là khung pháp lý PPP chưa hoàn thiện; tâm lý e dè, cơ chế "xin - cho"; thiếu đồng hành giữa chính quyền, doanh nghiệp, cộng đồng; doanh nghiệp văn hóa yếu về vốn, nhân lực, liên kết; rủi ro thương mại làm rỗng di sản… TS Phan Thanh Hải cũng nhấn mạnh rằng, việc xây dựng con đường khác biệt và bền vững để phát triển kinh tế tư nhân gắn với kinh tế di sản ở Huế, cần dựa trên nguyên tắc 4 chữ "T", gồm: Tôn trọng giá trị gốc, tiêu chuẩn bảo tồn; Tích hợp di sản - kinh tế đêm - giao thông - môi trường; Tinh tế với thẩm mỹ Huế, quy mô nhỏ - chất lượng cao; Tương tác với cộng đồng đồng hành, doanh nghiệp đồng kiến tạo.

Đại diện UN-Habitat (Chương trình định cư con người Liên Hợp Quốc) đề xuất mô hình cho Huế là "Hệ sinh thái di sản sáng tạo do khu vực tư nhân dẫn dắt", nhằm mục tiêu biến di sản (vật thể, phi vật thể, ẩm thực, kiến trúc, cảnh quan) thành nền tảng sản xuất - đổi mới - thị trường với sự tham gia tích cực của khu vực tư nhân, bảo tồn "sống" và nâng giá trị và chất lượng đô thị. Đặt khối tư nhân vào trung tâm của "tái tạo đô thị dựa vào di sản", mô hình nói trên không làm thay thế bảo tồn mà làm giàu bảo tồn bằng mô hình kinh doanh sáng tạo; từ đó khóa nối mục tiêu bảo tồn di sản với việc làm, tăng trưởng và sản xuất, tiêu dùng bền vững. Đặt doanh nghiệp tư nhân và nhà sáng tạo làm trung tâm, chính quyền kiến tạo, đồng đầu tư, bảo hộ , cộng đồng đồng sở hữu giá trị, Huế có thể tiến sang quỹ đạo: "Di sản sống - sáng tạo số - tuần hoàn xanh". Đặc biệt, nuôi dưỡng các giải pháp đổi mới sáng tạo từ giới trẻ và cộng đồng.

Đẩy mạnh chuyển đổi số

Theo ông Nguyễn Xuân Sơn, Giám đốc Sở KH&CN TP Huế, những năm qua, chuyển đổi số đã góp phần quan trọng cho sự phát triển ở tất cả các lĩnh vực của địa phương. Chuyển đổi số cũng đang góp phần cho phát triển du lịch số, kinh tế xã hội số và hiện đại hóa hạ tầng truyền thông. Là địa phương có 8 di sản văn hóa được UNESCO vinh danh, Huế đã tiên phong ứng dụng công nghệ để nhân lên giá trị di sản.

Việc số hóa ở Quần thể di tích Cố đô Huế bằng công nghệ thực tế ảo (VR) và thực tế tăng cường (AR) đã mở ra những trải nghiệm mới cho du khách, góp phần gia tăng số lượng khách du lịch trực tuyến, đồng thời mở rộng phạm vi quảng bá và tạo thêm doanh thu từ dịch vụ trực tuyến. Ông Hoàng Việt Trung, Giám đốc Trung tâm Bảo tồn di tích Cố đô Huế cho rằng, di sản không chỉ để tham quan mà còn là nguồn lực kinh tế, văn hóa, gắn với du lịch, dịch vụ sáng tạo và chuỗi giá trị gia tăng. Ở đó, các mô hình hợp tác PPP là phương thức chiến lược: Nhà nước giữ vai trò định hướng và bảo đảm tính nguyên gốc, trong khi doanh nghiệp tư nhân mang đến nguồn lực, sự năng động và sáng tạo.

Ở các nước, nhiều đô thị sáng tạo đã chứng minh rằng di sản hoàn toàn có thể trở thành động lực phát triển bền vững, khi khu vực tư nhân được khuyến khích tham gia. Với Huế, thách thức và cơ hội đặt ra là làm thế nào để biến di sản thành nền tảng kinh tế, đồng thời mở rộng cơ hội cho doanh nghiệp địa phương, doanh nhân trẻ và cộng đồng khởi nghiệp. Trong kỷ nguyên số hiện nay, dữ liệu đã trở thành "dầu mỏ mới", thúc đẩy mọi ngành kinh tế. Các quốc gia tiên tiến đang coi dữ liệu như một hạ tầng chiến lược, đồng thời xây dựng khung pháp lý minh bạch và thị trường dữ liệu hiệu quả, nhằm kích thích đổi mới sáng tạo và phát triển bền vững. Việt Nam cũng đang bước vào giai đoạn quan trọng của chuyển đổi số sâu rộng. Trung tâm Bảo tồn di tích Cố đô Huế đã triển khai nhiều ứng dụng công nghệ tiên tiến. Và hướng đến mở rộng phát triển các công nghệ trí tuệ nhân tạo (AI), dữ liệu lớn (Big Data), và Internet vạn vật (IoT) sẽ được đưa vào sử dụng để tối ưu hóa quy trình quản lý và cung cấp thông tin cho du khách tại khu di sản Huế.

Vừa qua, Trung tâm này đã triển khai giải pháp Định danh số và triển lãm Cổ vật Triều Nguyễn, vừa đột phá trong việc ứng dụng công nghệ mới vừa bảo tồn và phát huy các giá trị di sản hiện có, đưa di sản vào kỷ nguyên số. Mỗi cổ vật được gắn mã định danh duy nhất, kết hợp số hóa 3D và lưu trữ trên blockchain, đảm bảo tính xác thực, minh bạch và bảo mật cao. Song song, hệ thống triển lãm số trên museehue.vn ứng dụng VR/AR, metaverse và công nghệ vật lý, cho phép công chúng trải nghiệm di sản sống động vượt qua giới hạn không gian và thời gian. Ông Hong Seung Mo, đại diện Công ty TNHH Thiết kế Bền vững cảnh quan kiến trúc đô thị (UALS, Hàn Quốc) cho rằng, việc thúc đẩy và phát triển nền kinh tế di sản của Huế cần tập trung cho công nghệ văn hóa (Culture Technology). Việc kết hợp giữa văn hóa và công nghệ thông tin có thể biến các di sản văn hóa hữu hình và vô hình ở Huế thành nguồn thông tin và phát triển thành nội dung tri thức; đồng thời trở thành động lực thúc đẩy sự phát triển của những con người sáng tạo và sự phát triển sáng tạo của thành phố, góp phần thúc đẩy ngành công nghiệp văn hóa. ■

Nâng cao chất lượng sống và sự phát triển bền vững ở các thành phố di sản

Từ 14-16.10, tại TP Huế diễn ra Hội nghị Khu vực lần thứ 5 của Tổ chức Các thành phố di sản thế giới khu vực châu Á - Thái Bình Dương (OWHC-AP) với sự tham gia của hơn 100 đại biểu đến từ 7 quốc gia: Việt Nam, Hàn Quốc, Trung Quốc, Malaysia, Indonesia, Philippines, Sri Lanka. Với chủ đề "Tính đáng sống vì sự phát triển bền vững của các Thành phố di sản thế giới", hội nghị tập trung trao đổi chính sách, kinh nghiệm quản lý đô thị, cùng các giải pháp nâng cao chất lượng sống tại những đô thị mang trong mình giá trị di sản độc đáo.

Một số phiên thảo luận với các chủ đề như những thách thức trong công tác bảo tồn di sản thế giới tại các thành phố; chất lượng sống của các thành phố di sản thế giới; các nghiên cứu điển hình của các thành phố về chính sách và triển vọng nâng cao chất lượng cuộc sống tại các thành phố di sản thế giới… Ngoài ra, Hội nghị còn có phiên đặc biệt giới thiệu Dự án Đô thị mới (NUP) hướng tới các mô hình đô thị thông minh, bền vững và gắn kết với cộng đồng với các tham luận quan trọng về bảo tồn bền vững, ứng dụng công nghệ số, vai trò của cộng đồng…

Dịp này, các chuyên gia và đại biểu đến từ các nước cũng sẽ tham quan, khảo sát và tìm hiểu kinh nghiệp trong công tác bảo tồn và phát huy giá trị tại Quần thể di tích Cố đô Huế. Ban Tổ chức cũng trao giải và các trưng bày các tác phẩm xuất sắc từ Cuộc thi "Sáng tạo nội dung giành cho các thành phố di sản thế giới của OWHC-AP". Thông qua các hoạt động của hội nghị, góp phần thắt chặt mối quan hệ hợp tác giữa các Thành phố di sản trong khu vực châu Á - Thái Bình Dương, tạo động lực cho những sáng kiến chung về di sản và phát triển đô thị. **S.T**

LIÊN KẾT DU LỊCH GIỮA KHÁNH HÒA - ĐẮK LẮK:

Kết nối biển xanh với đại ngàn

● Bài, ảnh: XUÂN HƯỚNG

Hội nghị Hợp tác phát triển du lịch giữa hai tỉnh Khánh Hòa và Đắk Lắk vừa được tổ chức tại Nha Trang, mang đến cơ hội kết nối "biển xanh" (Khánh Hòa) với "đại ngàn" (Đắk Lắk). Sự kiện quan trọng này đã xác định các định hướng và giải pháp then chốt nhằm xây dựng liên kết du lịch bền vững, tạo ra trục phát triển mới đầy hứa hẹn cho giai đoạn 2026-2030.

Tiềm năng lớn

Ông Lê Hoàng Phú, Phó Giám đốc Sở VHTTDL tỉnh Đắk Lắk cho biết: "Đắk Lắk, tỉnh lớn thứ ba Việt Nam (18.000 km²), sở hữu nguồn tài nguyên phong phú, hội tụ đặc trưng của cả cao nguyên hùng vĩ và duyên hải (giáp Biển Đông). Đắk Lắk là cửa ngõ liên kết Nam Trung Bộ và Tây Nguyên qua các Quốc lộ 1A, 14, 26, 27, 29. Tỉnh có sân bay Buôn Ma Thuột và sân bay Tuy Hòa, cùng các dự án cao tốc (Buôn Ma Thuột - Khánh Hòa, Tuy Hòa - Gia Lai) tạo trục phát triển du lịch biển - cao nguyên chiến lược".

Với hơn 3,3 triệu người thuộc hơn 49 dân tộc, Đắk Lắk là nơi lưu giữ bản sắc Tây Nguyên đậm đà. Hai di sản được UNESCO ghi danh là Không gian văn hóa cồng chiêng Tây Nguyên và Nghệ thuật Bài chòi là điểm nhấn văn hóa. Các dân tộc tại chỗ như Êđê, M'nông, Ba Na, Jrai còn đóng góp các giá trị độc đáo về kiến trúc nhà dài, âm nhạc, lễ hội và ẩm thực.

Sau sáp nhập, tỉnh Đắk Lắk có bờ biển dài 189 km và núi rừng cao nguyên. Đắk Lắk đang phát triển mạnh du lịch cộng đồng (lưu trú nhà dài, cồng chiêng, chèo thuyền độc mộc), du lịch nông nghiệp (trải nghiệm cà phê, ca cao), du lịch sinh thái - mạo hiểm (Vườn Quốc gia Yok Đôn, thác Dray Nur) và du lịch nghỉ dưỡng (spa, thiền ven biển). Các di tích lịch sử như Nhà đày Buôn Ma Thuột, Gành Đá Đĩa, Tháp Nhạn, Mũi Điện càng tăng sức hấp dẫn.

Ông Nguyễn Văn Hòa, Giám đốc Sở VHTTDL tỉnh Khánh Hòa nhấn mạnh, Khánh Hòa được mệnh danh là "thiên đường du lịch biển đảo" với đường bờ biển dài gần 500 km và hơn 200 đảo lớn nhỏ, nổi bật với các vịnh Nha Trang, Vân Phong, Cam Ranh, Vĩnh Hy. Khánh Hòa hội tụ đầy đủ điều kiện để trở thành trung tâm du lịch tầm cỡ quốc gia và quốc tế. Tỉnh sở hữu hệ thống hạ tầng du lịch hiện đại, với sân bay quốc tế, cảng biển và mạng lưới đường cao tốc hoàn thiện. Bên cạnh đó, Khánh Hòa còn là vùng đất giàu giá trị nhân văn qua các di sản văn hóa Chăm và Raglai, cùng hệ sinh thái núi rừng phong phú như Khu bảo tồn Hòn Bà và Vườn quốc gia Núi Chúa, tạo nền tảng vững chắc cho sự phát triển du lịch bền vững.

Khánh Hòa và Đắk Lắk là hai địa phương có thế mạnh đặc trưng và bổ trợ cho nhau. Nếu Khánh Hòa nổi bật với lợi thế biển đảo tuyệt đẹp, khí hậu ôn hòa và hạ tầng du lịch hiện đại, thì Đắk Lắk lại độc đáo với bản sắc văn hóa Tây Nguyên đậm đà, cảnh quan hùng vĩ và cà phê nổi tiếng thế giới.

Liên kết dựa trên lợi thế từng địa phương

Nhiều chuyên gia du lịch cho rằng, việc liên kết du lịch giữa Khánh Hòa - Đắk Lắk phải dựa trên lợi thế của mỗi vùng, tạo ra các sản phẩm bổ trợ cho nhau.

Ông Nguyễn Minh Hiếu, Phó Chủ tịch Hiệp hội Du lịch Ninh Thuận, Giám đốc khu du lịch Hoàn Mỹ Resort nhận định: "Nói đến Đắk Lắk hay Tây Nguyên là nói đến một không gian văn hóa đặc sắc, khi xây dựng liên kết du lịch giữa Khánh Hòa và Đắk Lắk, các bên không nên phân biệt hay so sánh, mà cần tập trung tận dụng lợi thế riêng biệt của từng địa phương, từng vùng miền để kiến tạo nên những sản phẩm du lịch mang tính bổ trợ cho nhau".

Ông Hiếu nhấn mạnh, một lợi thế lớn của Đắk Lắk chính là văn hóa con người - sự chân chất, mộc mạc và vô cùng gần gũi. Bên cạnh đó, các yếu tố thu hút du khách còn là không gian văn hóa cồng chiêng độc đáo, những thác nước hùng vĩ giữa đại ngàn nơi cộng đồng các dân tộc sinh sống, cùng với nguồn nông sản tươi ngon theo mùa vụ như cà phê, bơ, mít... Tất cả những giá trị này đã tạo nên sức hấp dẫn riêng biệt cho vùng đất Tây Nguyên.

Đại diện hãng hàng không Vietjet, đơn vị đang khai thác bốn đường bay kết nối Khánh Hòa và Đắk Lắk, bày tỏ sự đồng tình với nhận định về tiềm năng liên kết. Theo đại diện Vietjet, Đắk Lắk gây ấn tượng mạnh với du khách bằng văn hóa bản địa độc đáo tại các bản làng, trong khi Nha Trang - Khánh Hòa lại hấp dẫn nhờ các công trình du lịch biển hiện đại và văn hóa đại dương. Sự khác biệt về sản phẩm này hoàn toàn phù hợp để xây dựng các tour du lịch liên kết giữa hai địa phương, tối ưu hóa trải nghiệm và thu hút lượng khách du lịch lớn hơn.

Theo ông Nguyễn Phi Hồng Nguyên, Phó Chủ tịch Hội Lữ hành tỉnh Khánh Hòa, điều cốt yếu là phải định vị rõ ràng các điểm đến nhằm thúc đẩy kết nối tour du lịch giữa Khánh Hòa và Đắk Lắk. Bởi lẽ, sau khi sáp nhập, quy mô địa lý hai tỉnh rất lớn, chứa đựng nhiều điểm du lịch độc đáo. Việc cung cấp đầy đủ thông tin chi tiết về các điểm đến này cho du khách và doanh nghiệp là bước tiên quyết để kiến tạo nên những hành trình du lịch liên kết thuận lợi và hấp dẫn".

Ông Nguyễn Văn Hòa, Giám đốc Sở VHTTDL tỉnh Khánh Hòa cho rằng: "Sự kết nối giữa "biển xanh" (du lịch nghỉ dưỡng biển đảo của Khánh Hòa) và "đại ngàn" (du lịch sinh thái - văn hóa - trải nghiệm Tây Nguyên của Đắk Lắk) chính là không gian liên kết chiến lược, hứa hẹn mở ra trục phát triển du lịch đầy tiềm năng cho cả hai tỉnh trong thời gian tới".

Ông Nguyễn Long Biên, Phó Chủ tịch Thường trực UBND tỉnh Khánh Hòa ghi nhận và đánh giá cao những kết quả hợp tác đã đạt được giữa hai tỉnh trong thời gian qua. UBND tỉnh Khánh Hòa giao Sở VHTTDL tỉnh chủ động phối hợp với Sở VHTTDL tỉnh Đắk Lắk nghiên cứu, triển khai các nội dung hợp tác một cách toàn diện và phù hợp với tình hình mới. "Để việc hợp tác đạt hiệu quả thực chất và mang lại sản phẩm cụ thể, các doanh nghiệp du lịch của hai địa phương cần chủ động hợp tác, đổi mới và không ngừng nâng cao chất lượng sản phẩm", ông Nguyễn Long Biên lưu ý. ■

Du khách hào hứng với tour tham quan voi ở Đắk Lắk

Mở rộng tuyến du lịch tàu hỏa "Hà Nội 5 cửa ô"

Sở VHTTDL tỉnh Bắc Ninh vừa triển khai công tác phối hợp mở rộng tuyến du lịch bằng tàu hỏa "Hà Nội 5 cửa ô" - Hành trình Thăng Long - Kinh Bắc kết nối với điểm đến mới trên địa bàn phường Đồng Nguyên.

Theo đó, cùng với di tích quốc gia đặc biệt Đền Đô, tuyến du lịch bằng tàu hỏa dự kiến sẽ kết nối thêm điểm đến mới là cụm di tích đình, đền, chùa Đồng Kỵ và làng nghề gỗ mỹ nghệ truyền thống. Tại điểm du lịch mới, du khách được tham quan di tích, có cơ hội trải nghiệm tại các cơ sở đồ gỗ mỹ nghệ, thưởng thức ẩm thực địa phương, mua sắm sản phẩm OCOP và tham gia các hoạt động giao lưu, trình diễn nghệ thuật dân gian truyền thống mang đậm bản sắc Kinh Bắc.

Việc mở rộng, kết nối thêm điểm đến mới nhằm tăng hấp dẫn cho tuyến du lịch tàu hỏa "Hà Nội 5 cửa ô", tạo điều kiện để du khách có nhiều thời gian tìm hiểu, thưởng thức các giá trị văn hóa, ẩm thực của Bắc Ninh; mở ra cơ hội phát triển du lịch văn hóa làng nghề của tỉnh, góp phần đưa hình ảnh quê hương Bắc Ninh - Kinh Bắc vươn xa trên bản đồ du lịch quốc gia.

THU MINH

Phú Quốc là hòn đảo đẹp nhất châu Á

Với 95,51 điểm bình chọn từ độc giả, Phú Quốc của Việt Nam đã xuất sắc vượt qua các bãi biển nổi tiếng của Malaysia (Langkawi - 92,99), Thái Lan (Koh Samui - 92,7), Philippines (Boracay - 90,54)… để vươn lên đứng ở vị trí số 1 trong bảng xếp hạng những hòn đảo đẹp nhất khu vực châu Á.

Kết quả này cho thấy tiềm năng to lớn và sự phát triển vượt bậc của Phú Quốc, khẳng định là hòn đảo hấp dẫn hàng đầu trong khu vực, đáp ứng nhu cầu, xu hướng du lịch hiện đại, từng bước trở thành điểm đến yêu thích của khách du lịch quốc tế.

Là một trong những "thiên đường du lịch" hàng đầu quốc tế, "đảo ngọc" Phú Quốc sở hữu những bãi biển xanh màu ngọc bích, những bãi cát trắng mịn trải dài và những rạn san hô rực rỡ sắc màu. Không chỉ có biển, Phú Quốc còn nổi tiếng với những khu rừng nguyên sinh rộng lớn cùng hệ sinh thái động, thực vật đa dạng. Đặc biệt, nhờ sự phát triển không ngừng của cơ sở vật chất, hạ tầng với các khu nghỉ dưỡng và các dịch vụ du lịch chất lượng cao đã giúp Phú Quốc trở thành điểm đến nghỉ dưỡng, vui chơi giải trí bậc nhất.

LAN HƯƠNG

Phát huy dân chủ, góp phần hoàn thiện Báo cáo Chính trị trình Đại hội XIV của Đảng

● HOÀNG HƯƠNG

Đại hội đại biểu Đảng bộ Chính phủ lần thứ I, nhiệm kỳ 2025-2030 đã phát huy tinh thần dân chủ, đoàn kết và trách nhiệm, đóng góp nhiều ý kiến quan trọng vào dự thảo Báo cáo Chính trị trình Đại hội XIV của Đảng. Bộ trưởng Bộ VHTTDL Nguyễn Văn Hùng nhấn mạnh tinh thần dân chủ trong sinh hoạt Đảng là cơ sở để hoàn thiện văn kiện có ý nghĩa chiến lược này.

Bộ trưởng Nguyễn Văn Hùng trao đổi tại cuộc họp báo thông tin về kết quả Đại hội đại biểu Đảng bộ Chính phủ lần thứ I, nhiệm kỳ 2025-2030

Chiều 13.10, tại cuộc họp báo thông tin về kết quả Đại hội đại biểu Đảng bộ Chính phủ lần thứ I, nhiệm kỳ 2025-2030, Ủy viên Trung ương Đảng, Ủy viên Ban Thường vụ Đảng ủy Chính phủ, Trưởng ban Tuyên giáo và Dân vận Đảng ủy Chính phủ, Bộ trưởng Bộ VHTTDL Nguyễn Văn Hùng đã trao đổi với phóng viên về những nội dung trọng tâm và kết quả đóng góp của Đảng bộ Chính phủ đối với Báo cáo Chính trị trình Đại hội XIV của Đảng.

Bộ trưởng Nguyễn Văn Hùng cho biết, Báo cáo Chính trị của Đại hội XIV là sản phẩm trí tuệ của toàn Đảng, toàn dân, toàn quân; rộng hơn là kết tinh trí tuệ của cả dân tộc. Sau khi được Ban Chấp hành Trung ương, Bộ Chính trị và Ban Bí thư chỉ đạo xây dựng, dự thảo Báo cáo được tổ chức lấy ý kiến rộng rãi trong toàn hệ thống chính trị, từ cán bộ, đảng viên đến các tầng lớp nhân dân, để bảo đảm tính khoa học, toàn diện và phát huy cao nhất tinh thần dân chủ.

Ở góc độ Đảng bộ Chính phủ, Bộ trưởng nhấn mạnh rằng, ngay sau khi có chỉ đạo của Trung ương, Đảng ủy Chính phủ đã ban hành nhiều văn bản hướng dẫn các tổ chức đảng trực thuộc mở đợt sinh hoạt chính trị sâu rộng nhằm quán triệt, nghiên cứu kỹ lưỡng dự thảo Báo cáo Chính trị. Việc làm này giúp cán bộ, đảng viên nhận thức đúng, nhận thức đủ, đồng thời phát huy tối đa tinh thần dân chủ trong việc đóng góp, hiến kế để Đảng tiếp tục hoàn thiện văn kiện.

Theo Bộ trưởng Nguyễn Văn Hùng, từ khi triển khai đến nay, toàn Đảng bộ Chính phủ đã có trên 110.000 lượt ý kiến của cán bộ, đảng viên tham gia góp ý cho dự thảo Báo cáo Chính trị. Ngay tại Đại hội, 75 ý kiến trực tiếp đã được trình bày, tập trung phân tích, phản biện và đóng góp sâu sắc vào các phần của dự thảo, trong đó có Báo cáo Chính trị. Con số này, theo Bộ trưởng, thể hiện sự quan tâm rất lớn của cán bộ, đảng viên trong Đảng bộ Chính phủ, đồng thời cho thấy Đảng ta luôn đề cao và phát huy vai trò dân chủ trong Đảng, trong xã hội, gắn bó mật thiết với nhân dân - một trong những phương thức lãnh đạo cơ bản của Đảng.

Bộ trưởng Nguyễn Văn Hùng cũng cho biết, Đoàn Chủ tịch Đại hội đã tổng hợp toàn bộ ý kiến góp ý trong báo cáo dài 30 trang để trình Trung ương xem xét, nghiên cứu. "Điều đó thể hiện sự đồng tình, nhất trí cao với dự thảo Báo cáo, cho thấy Báo cáo đã được chuẩn bị công phu, khoa học, kỹ lưỡng, cập nhật kịp thời những quan điểm và chủ trương mới mà Bộ Chính trị đã ban hành", Bộ trưởng nhấn mạnh. Ông cho rằng dự thảo Báo cáo Chính trị đã phản ánh rõ định hướng phát triển đất nước trong kỷ nguyên xây dựng Việt Nam hùng cường, vững mạnh, đồng thời mở ra những tầm nhìn mới mang tính chiến lược.

Trước hết, Đảng bộ Chính phủ đồng tình rất cao với chủ đề và phương châm của Đại hội XIV, trong đó xác định mô hình tăng trưởng của đất nước trong giai đoạn mới phải dựa trên ba trụ cột then chốt: Phát triển khoa học - công nghệ; đổi mới sáng tạo và chuyển đổi số. Bộ trưởng Nguyễn Văn Hùng nhấn mạnh, đây là định hướng phù hợp với xu thế toàn cầu, thể hiện tư duy phát triển mới của Đảng, tạo tiền đề cho Việt Nam tiến nhanh, tiến vững trên con đường công nghiệp hóa, hiện đại hóa.

Cùng với đó, Đại hội cũng thống nhất quan điểm phải tập trung cơ cấu lại nguồn nhân lực, trong đó đặc biệt chú trọng phát triển nguồn nhân lực chất lượng cao, vì "xét cho cùng, để tổ chức thực hiện, con người vẫn là yếu tố quan trọng nhất". Chính yếu tố con người, với trí tuệ, bản lĩnh và khát vọng vươn lên, sẽ quyết định thành công của tiến trình đổi mới và phát triển đất nước trong giai đoạn tới.

Đại hội cũng nhìn nhận sâu sắc những thành tựu mà Đảng đã lãnh đạo nhân dân tổ chức thực hiện trong nhiệm kỳ vừa qua. Từ kết quả đó, cần tiếp tục đẩy mạnh, phát huy và làm mới các mô hình tăng trưởng, tạo ra động lực mới, dự báo khả năng phát triển để đất nước vươn lên, đạt mục tiêu mà Đảng đã xác định cho hai mốc phát triển quan trọng là kỷ niệm 100 năm thành lập Đảng và 100 năm thành lập nước.

Theo Bộ trưởng, nhiều đại biểu cũng bày tỏ sự quan tâm tới việc rút ra nguyên nhân và bài học kinh nghiệm, trong đó nhấn mạnh yêu cầu phải phân tích sâu sắc hơn bài học về bảo đảm ổn định kinh tế và ổn định chính trị - xã hội. Bởi vì nhìn rộng ra thế giới, ở các quốc gia nếu không có sự ổn định về chính trị, xã hội thì chắc chắn sẽ ảnh hưởng đến quá trình phát triển kinh tế và đời sống nhân dân. Sự ổn định này, theo Bộ trưởng, là nền tảng để duy trì niềm tin xã hội, là điều kiện tiên quyết cho tăng trưởng bền vững.

Về các khâu đột phá, Bộ trưởng Nguyễn Văn Hùng cho biết, các đại biểu hoàn toàn đồng tình với ba khâu đột phá mà dự thảo Báo cáo Chính trị đã nêu, đặc biệt là khâu đột phá về xây dựng và hoàn thiện thể chế, pháp luật - coi đây là một lợi thế cạnh tranh của quốc gia. Việc xây dựng hệ thống pháp luật minh bạch, ổn định, hiện đại chính là điều kiện tiên quyết để khơi thông nguồn lực, tạo môi trường thuận lợi cho phát triển, qua đó nâng cao năng lực cạnh tranh của nền kinh tế.

Bộ trưởng Nguyễn Văn Hùng cho biết thêm, các ý kiến đóng góp của Đảng bộ Chính phủ đã được tiếp nhận, biên tập trung thực, không bỏ sót và đề xuất nhiều nội dung xác đáng để Trung ương nghiên cứu, tiếp thu trong quá trình hoàn thiện Báo cáo Chính trị. Việc phát huy tinh thần dân chủ trong toàn Đảng, toàn dân, toàn quân không chỉ thể hiện phương thức lãnh đạo đúng đắn của Đảng, mà còn là minh chứng cho mối quan hệ gắn bó mật thiết giữa Đảng và nhân dân - nguồn sức mạnh cốt lõi giúp Đảng ta ngày càng trong sạch, vững mạnh, đáp ứng yêu cầu của sự nghiệp xây dựng và bảo vệ Tổ quốc trong thời kỳ phát triển mới. ■

Lễ hội Katê tỉnh Khánh Hòa năm 2025

Lễ hội Katê tỉnh Khánh Hòa năm 2025 diễn ra từ ngày 20-23.10, trong đó lễ chính diễn ra vào ngày 21.10, tại các đền, tháp Chăm trong tỉnh.

UBND tỉnh Khánh Hòa yêu cầu các Sở, ngành và UBND các xã, phường: Phước Hậu, Ninh Phước, Phước Hữu, Ninh Hải, Thuận Nam, Đô Vinh, Bảo An căn cứ chức năng, nhiệm vụ triển khai thực hiện tốt các nội dung công việc liên quan. Trong đó, UBND các xã, phường tạo điều kiện, hướng dẫn Hội đồng chức sắc Chăm Bàlamôn tỉnh, Ban Phong tục các khu vực đền, tháp Chăm, Ban tổ chức lễ hội, Ban Phong tục khu vực đền Pô Inư Nưgar, tháp Pô Rômê, tháp Pô Klong Garai tổ chức Lễ hội Katê trang nghiêm, an toàn, tiết kiệm, đúng quy định pháp luật. UBND xã Ninh Phước thực hiện lồng ghép tổ chức các hoạt động bảo tồn, phát huy giá trị nghệ thuật làm gốm Chăm Bàu Trúc, dệt thổ cẩm Mỹ Nghiệp thông qua các hội thi, liên hoan trình diễn nghề truyền thống nhân dịp lễ hội.

Việc tổ chức Lễ hội Katê nhằm bảo tồn, giữ gìn và phát huy các giá trị văn hóa truyền thống của đồng bào Chăm, góp phần xây dựng đời sống văn hóa mới, đậm đà bản sắc dân tộc. Đây cũng là dịp quảng bá, xúc tiến du lịch văn hóa, lễ hội và du lịch tâm linh, tạo khí thế thi đua sôi nổi thực hiện thắng lợi các nhiệm vụ chính trị của địa phương năm 2025.

Lễ hội Katê là một trong những lễ hội lớn, tiêu biểu của đồng bào Chăm. Việc tổ chức Lễ hội Katê hằng năm là hoạt động tín ngưỡng, văn hóa tâm linh nhằm thể hiện sự tôn kính, lòng biết ơn của người dân đến các vị thần linh. Qua đó, cầu mong mưa thuận gió hòa, mùa màng tươi tốt, con người sống thuận hòa, bình yên, ấm no, hạnh phúc.

MINH LÝ

TÁC PHẨM TRANH SƠN MÀI "BÁC HỒ ĐỌC TUYÊN NGÔN ĐỘC LẬP" LẬP KỶ LỤC GUINNESS:

Có điều gì đặc biệt?

● **DIÊN VỸ; ảnh: THANH TÙNG**

Câu chuyện hậu trường của bức tranh sơn mài "Bác Hồ đọc Tuyên ngôn Độc lập" vừa xác lập kỷ lục Guinness thế giới là cả một hành trình dài. Tác phẩm được sáng tạo không chỉ bởi niềm đam mê, tâm huyết mà còn là nỗ lực vượt qua thách thức chưa từng có với sơn mài, chất liệu hội họa "đỏng đảnh, khó tính" và luôn đặt ra khó khăn không giới hạn.

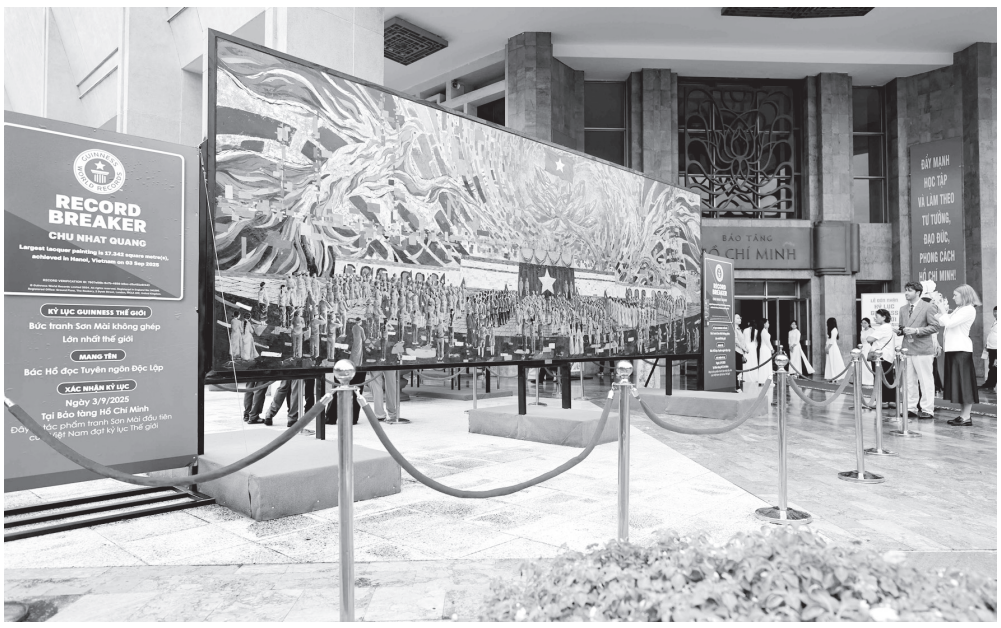
Tác phẩm sơn mài "Bác Hồ đọc Tuyên ngôn Độc lập" vừa được Tổ chức Kỷ lục Thế giới (World Record Union - WorldKings) công nhận là Bức tranh sơn mài liền khối lớn nhất thế giới. Đây là kỷ lục thế giới đầu tiên của Việt Nam trong thể loại tranh sơn mài, dấu mốc quan trọng của mỹ thuật Việt trên bản đồ nghệ thuật năm châu.

Tác giả giới thiệu tổng quan về bức tranh kỷ lục

Chinh phục kỷ lục Guinness thế giới

Điều đặc biệt không chỉ nằm ở nội dung tác phẩm, do họa sĩ 9X Chu Nhật Quang sáng tạo với niềm tôn kính vị cha già dân tộc, niềm đam mê hội họa mà còn là sự nỗ lực vượt qua thách thức của sơn mài. Bức tranh sơn mài liền khối, không ghép lớn nhất thế giới không đơn thuần nói lên kích thước, mà còn khẳng định sự kỳ công chưa từng có, điều hiếm thấy trong vẽ tranh sơn mài mà ở đây, Chu Nhật Quang đã bứt phá để tạo nên.

Tác phẩm được trưng bày, giới thiệu tại Bảo tàng Hồ Chí Minh

Được hoàn thiện trên nền vóc sơn mài hai mặt, kích thước 2,4m x 7,2m, nặng 3 tấn, diện tích 17,342m². Mặt thứ nhất là tác phẩm "Bác Hồ đọc Tuyên ngôn Độc lập", tái hiện thời khắc lịch sử ngày 2.9.1945, khi Chủ tịch Hồ Chí Minh đọc Tuyên ngôn Độc lập tại Quảng trường Ba Đình. Mặt thứ hai là tác phẩm "Mùa xuân dân tộc". Phong cách nghệ thuật mới mẻ mà Chu Nhật Quang thể hiện trên tác phẩm khiến những họa sĩ kỳ cựu cũng bày tỏ thán phục. Chủ tịch Hội Mỹ thuật Việt Nam, họa sĩ Lương Xuân Đoàn nhận định: "Với ngôn ngữ tạo hình độc đáo, có chiều sâu, tác phẩm đã khắc họa phong cách, nhân cách Chủ tịch Hồ Chí Minh qua lăng kính sáng tạo của thế hệ trẻ. Hồn cốt, thần thái của vị cha già dân tộc được diễn giải bằng ngôn ngữ nghệ thuật của tuổi 9X, rất mới mẻ".

Sáng tác hội họa trên chất liệu sơn mài luôn là thử thách trong nghệ thuật tạo hình, càng thử thách nhiều hơn khi họa sĩ Chu Nhật Quang lựa chọn đề tài lịch sử, lãnh tụ, lại sáng tạo trên một kích cỡ lớn. Bức tranh "Bác Hồ đọc Tuyên ngôn Độc lập" được anh thực hiện từ năm 2019, trải qua sáu năm sáng tác. Trong suốt quá trình này, họa sĩ Chu Nhật Quang cùng sự hỗ trợ của gia đình, đặc biệt là người cha, NSƯT Chu Lượng và anh rể, họa sĩ Nguyễn Thanh Tùng, đã nghiên cứu kỹ lưỡng chất liệu, kết hợp nhuần nhuyễn chất liệu sơn mài truyền thống với vật liệu hiện đại. Họa sĩ trẻ cũng tham khảo tư liệu từ các nhà nghiên cứu lịch sử để đảm bảo tính chính xác cũng như yếu tố nghệ thuật. Tác phẩm hoàn thiện đúng dịp kỷ niệm 80 năm Quốc khánh 2.9, dấu mốc lịch sử thiêng liêng của dân tộc.

Kỷ lục được ghi nhận đánh dấu bước ngoặt quan trọng trong việc khẳng định vị thế và giá trị của nghệ thuật truyền thống Việt Nam trên bản đồ văn hóa toàn cầu. Phó Chủ tịch Thường trực Hội Mỹ thuật Việt Nam Mai Thị Ngọc Oanh khẳng định: "Kỷ lục thế giới về tranh sơn mài được ghi nhận là niềm tự hào của mỹ thuật Việt Nam. Việt Nam từng có nhiều danh họa gắn với chất liệu sơn mài được quốc tế biết đến, nhưng đây là lần đầu tiên một tác phẩm sơn mài Việt được công nhận kỷ lục Guinness thế giới".

Ông Austin Johnson, Giám định viên chính thức của Tổ chức Kỷ lục Guinness thế giới nhận định: "Kỷ lục này xác lập dựa trên quá trình đo đạc chính xác của các chuyên gia độc lập, qua đó xác nhận tổng diện tích bức tranh là 2,4m x 7,2m. Kết quả cho thấy đây là bức tranh sơn mài lớn nhất từng được thực hiện".

Tìm bí quyết cho bức tranh sơn mài khổ lớn

Họa sĩ Lương Xuân Đoàn, Chủ tịch Hội Mỹ thuật Việt Nam nhận định, sáng tác tranh sơn mài, lại là sơn mài khổ lớn về đề tài lịch sử, lãnh tụ thực sự là một thách thức lớn đối với bất kỳ một họa sĩ nào.

Chủ tịch Hội Nhà văn Việt Nam Nguyễn Quang Thiều chia sẻ: "Tôi đã tự hỏi, là một nghệ sĩ trẻ, được đào tạo nhiều năm ở phương Tây, Quang sẽ tiếp cận lịch sử và chân dung lãnh tụ Hồ Chí Minh thế nào? Liệu anh chỉ mô phỏng lại ảnh tư liệu, rồi đi vào lối mòn? Nhưng khi xem tác phẩm hoàn thiện, tôi thực sự xúc động và bất ngờ…". Ông cho rằng, với những người trẻ dám dấn thân vào con đường nghệ thuật đầy khó khăn này, rất cần sự ủng hộ, trân trọng từ công chúng. Điều đáng quý nhất là những bức vẽ của Chu Nhật Quang đã khắc họa chân dung Chủ tịch Hồ Chí Minh một cách dung dị, gần gũi, thấu hiểu nỗi đau và khát vọng của dân tộc. Bác Hồ trong những bức tranh của Quang không chỉ là nhân vật

> *"Với ngôn ngữ tạo hình độc đáo, có chiều sâu, tác phẩm đã khắc họa phong cách, nhân cách Chủ tịch Hồ Chí Minh qua lăng kính sáng tạo của thế hệ trẻ. Hồn cốt, thần thái của vị cha già dân tộc được diễn giải bằng ngôn ngữ nghệ thuật của tuổi 9X, rất mới mẻ."*
>
> **(Chủ tịch Hội Mỹ thuật Việt Nam, họa sĩ LƯƠNG XUÂN ĐOÀN)**

Họa sĩ trẻ Chu Nhật Quang đón nhận Bằng công nhận bức tranh sơn mài liền khối lớn nhất thế giới từ đại diện tổ chức Guinness

lịch sử, mà như đang sống giữa nhân dân. Cây cọ trẻ đã mang lại những cảm xúc mới, thông điệp mới, điều không phải tác phẩm nào về đề tài lịch sử cũng làm được.

Họa sĩ Chu Nhật Quang cho biết, mục đích ban đầu của việc vẽ là muốn bày tỏ tình yêu kính vị cha già dân tộc, tình yêu Tổ quốc và tri ân cha ông đã ngã xuống vì độc lập, tự do cho dân tộc. Khi tác phẩm được xác lập kỷ lục Guinness thế giới, anh cảm thấy vui và tự hào. Đây cũng là động lực quan trọng để họa sĩ 9X tiếp tục sáng tạo. Sơn mài là chất liệu truyền thống lâu đời của hội họa, xuất hiện trong nghệ thuật tạo hình của nhiều quốc gia như Việt Nam, Trung Quốc, Hàn Quốc, Nhật Bản... Tuy nhiên, sơn mài Việt Nam, còn gọi là chất liệu sơn ta mang nhiều giá trị đặc sắc riêng có. Việc hoàn thành "Bác Hồ đọc Tuyên ngôn Độc lập" ở khổ lớn, liền mảnh, chưa từng có tiền lệ, đã tạo nên một dấu mốc mới của nghệ thuật sơn mài trên thế giới. Họa sĩ Lương Xuân Đoàn nhận định, tác phẩm "Bác Hồ đọc Tuyên ngôn Độc lập" không chỉ tái hiện khoảnh khắc lịch sử thiêng liêng của dân tộc mà còn thể hiện sự kết nối giữa lịch sử, văn hóa và sức sáng tạo hiện đại. Đây là cơ hội để mỹ thuật Việt Nam được quảng bá sâu rộng hơn trên trường quốc tế, khích lệ thế hệ họa sĩ trẻ tiếp tục nuôi dưỡng khát vọng sáng tạo và tôn vinh giá trị văn hóa dân tộc.

Có ít người biết rằng, đằng sau dấu ấn kỷ lục Guinness mà họa sĩ trẻ đã chinh phục là cả một hành trình dài đầy thử thách. Bởi, để hoàn thành một bức tranh sơn mài, mỗi công đoạn đều đòi hỏi sự bền bỉ, tỉ mỉ và kiên nhẫn. Với tranh khổ lớn, liền tấm, những yêu cầu về kỹ thuật, vật liệu và công sức càng nhân lên nhiều lần. Điều bất ngờ là ý tưởng tạo nên bức tranh sơn mài liền khối khổng lồ này bắt đầu từ giấc mơ của họa sĩ Nguyễn Thanh Tùng, người anh rể luôn động viên và truyền cảm hứng nghệ thuật cho họa sĩ trẻ Chu Nhật Quang.

Để hiện thực hóa ý tưởng từng được ấp ủ lâu năm của mình qua sự tiếp nối và đam mê của Chu Nhật Quang, họa sĩ Nguyễn Thanh Tùng đã đi khắp nơi tìm bí quyết, từ cánh máy bay gỗ ở Mỹ cho đến những con tàu gỗ vùng biển Việt Nam, làng nghề làm trống Nam Định... Anh nghiên cứu cách kết nối và gia cố gỗ, đảm bảo độ bền và khả năng chịu đựng môi trường khắc nghiệt. Tác phẩm được hoàn thành, tạo dấu ấn nghệ thuật không chỉ là minh chứng của niềm đam mê mà còn cho thấy sức sáng tạo vượt qua những thử thách về kỹ thuật, thể hiện niềm tự hào với những giá trị lớn lao của dân tộc. "Tôi thực sự phấn khích với ý tưởng về một bức tranh sơn mài khổ lớn liền tấm. Hầu hết tranh khổ lớn trước đây đều phải ghép từ nhiều tấm nhỏ. Nhưng khi làm trên một tấm duy nhất, mọi đường nét, ý tưởng nghệ thuật sẽ trọn vẹn hơn", Chu Nhật Quang chia sẻ.

Nghệ nhân Trần Văn Giả, với hơn 40 năm làm nghề sơn mài truyền thống ở làng Duyên Thái (Thường Tín, Hà Nội) chia sẻ về quá trình kỳ công để tạo nên một tác phẩm sơn mài, trong đó, phần nền để vẽ tranh không thể mua sẵn, mà phải được chế tác hoàn toàn thủ công qua hàng chục công đoạn công phu. Sự khác biệt của sơn mài ở chỗ người nghệ sĩ không thể nhìn thấy tác phẩm khi đang làm, mà chỉ "nhìn" bằng trí tưởng tượng. Chỉ đến khi mài lớp cuối cùng, bức tranh mới hiện ra, như sự khai sinh của ánh sáng từ trong bóng tối. Độ khó của sơn mài không chỉ ở kỹ thuật, mà còn ở sự hòa hợp giữa con người và thiên nhiên, vì sơn ta là vật liệu sống, nhạy cảm với khí hậu, độ ẩm, nhiệt độ. Mỗi lần mài là một lần đối thoại với chất liệu, mỗi bức tranh sơn mài là kết quả của hàng trăm giờ lao động thủ công và tâm huyết. Sơn mài không chỉ là nghệ thuật của bàn tay, mà còn là nghệ thuật của thời gian, của sự nhẫn nại và tĩnh tâm, biểu tượng của vẻ đẹp Việt Nam, sâu lắng, bền bỉ và sang trọng. ■

HÉ LỘ NIÊN ĐẠI THUYỀN CỔ Ở BẮC NINH:

Bất ngờ nhưng không ngạc nhiên

● **Bài, ảnh: LÂM SƠN - NGỌC TRUNG**

Niên đại thuyền song thân phát hiện ở Bắc Ninh đã được hé lộ khoảng 1.800-1.600 năm cách ngày nay, đưa giới khảo cổ trở lại với một di sản kỹ thuật của cư dân Đông Sơn: Thân cây khoét rỗng làm đáy, ghép ván mạn bằng mộng, chốt gỗ để nâng thành và tạo kết cấu vững chắc trên mặt nước.

Từ cấu trúc, di vật kèm theo, đến kết quả định tuổi phóng xạ, các bằng chứng đồng quy cho thấy đây không chỉ là phát hiện gây chú ý mà là một mảnh ghép quan trọng của lịch sử kỹ thuật Việt cổ, xứng đáng được bảo tồn theo tầm nhìn quốc gia và quốc tế. Những nhận định trước đây về thuyền cổ ở Bắc Ninh có niên đại khoảng thời Lý - Trần đã bị xô ngã (?).

Thuộc loại cao cấp thế giới

Theo nguồn tin của *Văn Hóa*, kết quả xác định niên đại carbon (C14) bước đầu cho thấy thuyền cổ Bắc Ninh rơi vào giai đoạn Đông Sơn muộn. "Ngay từ hội thảo "đầu bờ" được tổ chức vào cuối tháng 3.2025, tôi đã nói đây là kỹ thuật Đông Sơn điển hình", TS Nguyễn Việt, Giám đốc Trung tâm Nghiên cứu Tiền sử Đông Nam Á trả lời dứt khoát. Điểm mấu chốt nằm ở kỹ thuật: Dùng độc mộc làm đáy, ghép ván mạn bằng mộng, chốt gỗ để tăng chiều cao và ổn định thân thuyền. TS Việt nhấn mạnh đây là truyền thống kỹ thuật "thuộc hàng cao cấp của thế giới" ở lát cắt thời gian ấy, đặc biệt vì không phụ thuộc kim loại mà tận dụng mộng gỗ để liên kết.

Dấu vết mộng, chốt còn rành mạch trên thân gỗ cho phép phục nguyên quy trình: Thân cây lớn được khoét rỗng; mép thành được cắt tạo vai; ván mạn đẽo theo chiều cong tự nhiên, khoan lỗ mộng trên và dưới, đặt then gỗ kẹp, chèn chốt để cố định. Giải pháp này khiến độc mộc vốn hạn chế về chiều cao thành được "nâng cấp" đưa phương tiện đủ an toàn cho sông nước đồng bằng. Về tranh luận trong việc xác định niên đại ban đầu, TS Nguyễn Việt lưu ý sai số có thể phát sinh do chưa tách sạch tạp chất hữu cơ trong mẫu C14, dẫn tới xu hướng "trẻ hóa" kết quả. Tuy vậy, ngay cả trong dải 1.600-1.800 năm, hiện vật vẫn ổn định trong khung Đông Sơn muộn, đầu Công nguyên. "Ở đây, kỹ thuật mới là bằng chứng cứng, còn C14 chỉ là hỗ trợ", ông Việt nói.

Một kết cấu nổi đặc biệt

Khác với những độc mộc đi lại hằng ngày, thuyền song thân tại Bắc Ninh gợi mở một kết cấu nổi có sàn độc đáo: Hai thân độc mộc ghép song song, liên kết bằng thanh ngang mộng - chốt; trên đầu và giữa thân còn lỗ cắm cột, khả năng đỡ mái nhẹ hoặc một không gian kiến trúc nhỏ. Đáng chú ý, hai đầu đối xứng thay vì phân biệt mũi, lái, củng cố giả thuyết bệ nổi hơn là thuyền di chuyển.

"Tôi không gọi hiện vật tại Bắc Ninh là thuyền. Tôi cho rằng đây là một công trình nổi, có thể dùng cho nghi lễ, thờ tự, hoặc sinh hoạt cộng đồng trên mặt nước", TS Nguyễn Việt nhận định. "Qua những chiếc thuyền độc mộc đã nghiên cứu, tôi có thể khẳng định người Việt cổ đã ý thức rõ ràng về khí động học để đẽo đầu và đuôi thuyền. Hiện vật ở Bắc Ninh thì đầu và đuôi lại giống nhau. Dấu vết các thanh giằng đầu thuyền còn khá rõ, cho phép ước tính có khoảng 8 thanh ngang, cách nhau 1,2 - 1,5m, nâng đỡ một mặt sàn phẳng phía trên". Trong tương quan khu vực, cấu trúc "thuyền song thân" không phổ biến trong tư liệu Đông Nam Á, càng làm hiện vật ở Bắc Ninh trở nên hiếm quý. "Đây là bằng chứng rằng cư dân Đông Sơn hiểu gỗ, hiểu nước, hiểu kết cấu; họ giải quyết bài toán ổn định trên mặt nước bằng cách nhân đôi thân độc mộc và dựng sàn công năng phía trên", TS Việt nhận định. Từ góc độ lịch sử kỹ thuật, thuyền cổ Bắc Ninh đặt văn hóa Đông Sơn vào cuộc đối thoại toàn cầu về thuyền cổ: Cùng thời La Mã cũng dùng mộng, chốt, nhưng giải pháp của Đông Sơn xuất hiện sớm và thích nghi bản địa; dùng hoàn toàn vật liệu hữu cơ (gỗ, then, chốt) mà vẫn đạt độ bền, cho thấy tư duy liên kết mộc rất phát triển.

Phương án bảo tồn cần tầm nhìn quốc tế

TS Nguyễn Việt nhấn mạnh, "hai thuyền cổ không chỉ thuộc Bắc Ninh. Đây là tài sản chung của đất nước, thậm chí của nhân loại. Cách nhìn về bảo tồn phải vượt qua ranh giới hành chính". Từ kinh nghiệm thực địa và bảo tồn thuyền cổ Quảng Ngãi (thời Trần), ông đề xuất hai kịch bản: Thứ nhất, bảo tồn tại chỗ: Đào, kè một hồ ngầm chống thấm, cô lập khối đất khỏi nguồn nước xâm thực; kiểm soát pH (hiện khu vực ước khoảng pH ~ 4, tính axit do phèn lưu huỳnh); dùng vật liệu cách ẩm, phản xạ (tấm xốp mặt nhôm…) để ổn định nhiệt, ẩm; mái che tránh nước mưa. Trạng thái bán ngập ổn định giúp gỗ không co ngót - nứt vỡ khi tách đột ngột khỏi môi trường cũ.

Thứ hai, bảo tồn trong phòng thí nghiệm: Tháo rời từng tấm gỗ, đánh số; trung hòa lưu huỳnh bằng quy trình ngâm, thay nước định kỳ khoảng 6 tháng, theo dõi đến khi pH 6-7; sau đó tiêm PEG (polyethylene glycol) tăng dần nồng độ trong khoảng 10 tháng để thay thế nước trong thớ gỗ; bọc kín cho khô chậm tới trạng thái ổn định cơ học, đủ điều kiện trưng bày. Mô hình này từng được nhóm tác giả áp dụng, tổng chi phí ước khoảng 98.000 USD cho một thuyền lớn, với sự hỗ trợ chuyên gia Thụy Điển, Đức, Pháp. "Nếu địa phương đồng thuận, các đối tác quốc tế sẵn sàng đồng hành và tài trợ, bởi giá trị hiếm có của hiện vật", ông cho biết.

TS Nguyễn Việt gửi gắm một thông điệp, rằng khoa học cần tinh thần đối chiếu và tầm nhìn mở: "Kỹ thuật đóng thuyền Đông Sơn đã cho thấy trí tuệ vật liệu và tư duy kết cấu của người Việt cổ. Hiện vật phát hiện tại Bắc Ninh không chỉ bổ sung dữ liệu niên đại, mà quan trọng hơn, nó yêu cầu chúng ta bảo tồn đúng chuẩn, để hiện vật có thể lên tiếng với công chúng hôm nay và thế giới ngày mai". ■

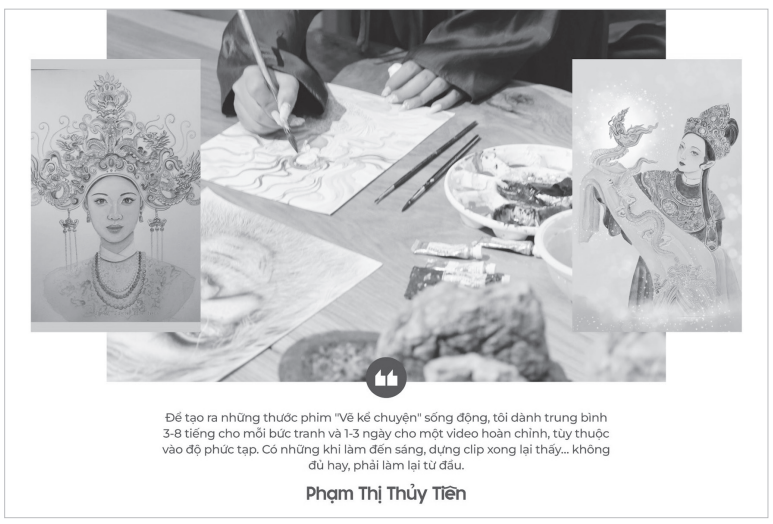

Thuyền cổ Bắc Ninh được xác định niên đại vào khoảng 1.600 đến 1.800 năm

Khơi lại dòng chảy lịch sử qua nghệ thuật

● **BÁ TRƯỜNG**

Lịch sử không chỉ là những con chữ khô khan trong sách vở mà còn là hành trình sống động, đầy cảm hứng được tái hiện qua những nét vẽ và lăng kính của người trẻ. Bộ sách tô màu *Huyền tích dân gian* của tác giả Phạm Thị Thủy Tiên là minh chứng rõ ràng cho thấy thế hệ Gen Z đang không ngừng sáng tạo và tái sinh di sản văn hóa dân tộc. Với gần hai năm nghiên cứu và thực hiện, cuốn sách đã làm sống lại những huyền thoại từ các triều đại và biến chúng thành một không gian tương tác vừa đọc, vừa tô màu.

Mỗi bức tranh là kết quả nhiều giờ miệt mài lao động sáng tạo của tác giả

Đưa huyền tích lên trang giấy

Phạm Thị Thủy Tiên, chủ nhân kênh TikTok *"Vẽ kể chuyện"* với 1,1 triệu lượt theo dõi, đã tiếp tục lan tỏa tinh thần sáng tạo từ nền tảng số qua tác phẩm *Huyền tích dân gian*. Đây không chỉ là sự chuyển hóa những sử liệu hùng tráng thành một không gian độc đáo, mà còn là một bước ngoặt quan trọng trong việc tái sinh lịch sử bằng nghệ thuật.

Quá trình hoàn thiện đứa con tinh thần kéo dài gần hai năm, Thủy Tiên tự tay thực hiện từ khâu nghiên cứu, biên tập, minh họa đến giám sát in ấn. Điểm nhấn của tác phẩm là sự bảo chứng học thuật từ đội ngũ cố vấn uy tín - TS Hà Thanh Vân và ThS Nguyễn Tuấn Anh. Trong khi ThS Nguyễn Tuấn Anh giúp định hình tính chính xác của cốt truyện, TS Hà Thanh Vân lại định hướng cách truyền tải những câu chuyện ấy sao cho phục vụ tốt nhất mục tiêu lan tỏa văn hóa dân tộc. Nhờ đó, Thủy Tiên đã tự tin cùng các cộng sự thu thập, đối chiếu và thẩm định hàng trăm truyền thuyết từ các nguồn sử liệu chính thống như *Đại Việt sử ký toàn thư, Đại Nam thực lục, Lĩnh Nam chích quái,* đồng thời mở rộng phạm vi sang huyền tích của các dân tộc thiểu số như Khmer, Chăm, Hoa, tạo nên một bức tranh văn hóa đa sắc tộc.

Tác phẩm được chia thành hai phần: *Huyền sử truyện* và *Dân gian kỳ truyện,* tái hiện các giai thoại nổi bật từ bi kịch An Dương Vương - Mỵ Châu - Trọng Thủy đến các tín ngưỡng dân gian như Bà Chúa Xứ, Thiên Hậu... Cấu trúc đặc biệt của bộ sách, với phần kể chuyện gần gũi kèm "lời bàn" ngắn gọn về nguồn gốc lịch sử, tín ngưỡng, thể hiện cam kết của Thủy Tiên trong việc "làm mới" lịch sử mà không làm bóp méo hay giản lược hóa thông tin. Ngược lại, cô mong muốn kiến thức trở nên dễ tiếp cận nhưng vẫn giữ được chiều sâu và tôn trọng quá khứ. Điều này giúp người đọc nhận ra lịch sử không chỉ là chuỗi sự kiện mà là dòng ký ức tập thể mang vẻ đẹp nhân văn và gần gũi.

Buổi ra mắt sách "Huyền tích dân gian" tại Đường Sách TP.HCM

Thủy Tiên chia sẻ, việc dành gần hai năm cho dự án là để khi ra mắt sách, cô đảm bảo đạt được độ chín nhất định. Quá trình này còn là lời tri ân sâu sắc với cội nguồn, với hy vọng mỗi trang sách, mỗi bức tranh sẽ là cánh cửa giúp giới trẻ đến gần hơn với giá trị của lòng quả cảm, sự hiếu nghĩa, tình yêu đất nước và bản sắc văn hóa Việt.

Kể lại bằng cả trái tim

Ấn phẩm *Huyền tích dân gian* là minh chứng cho khát vọng của lớp trẻ trong việc tạo ra một sản phẩm có giá trị bền vững. Dù đam mê hội họa, Thủy Tiên lại tốt nghiệp ngành Văn học. Chính sự kết hợp này đã tạo nền tảng vững chắc giúp cô xây dựng những câu chuyện mạch lạc khi chuyển thể từ hình ảnh sang âm thanh trên kênh "Vẽ kể chuyện". Sức hấp dẫn của kênh TikTok triệu view chứng minh cô đã thành công trong việc "dịch thuật văn hóa", biến những sử liệu phức tạp thành các mẩu truyện ngắn dễ tiếp cận, vượt qua rào cản của kiến thức hàn lâm. Kênh vừa là một nguồn giải trí vừa là cầu nối giúp thế hệ trẻ tìm thấy niềm đam mê với những câu chuyện lịch sử.

"Tôi luôn tham khảo nhiều tài liệu để tái hiện những bức tượng xưa, tìm hiểu trang phục và phối màu sao cho chính xác", Thủy Tiên tâm sự. Mỗi bức tranh là kết quả của nhiều giờ miệt mài để vừa đảm bảo tính xác thực cao, vừa tạo ra một tiền lệ tích cực: Những nội dung văn hóa, lịch sử trên mạng xã hội phải xây dựng trên nền tảng chính xác và uy tín.

Trong kỷ nguyên số, việc ra mắt *Huyền tích dân gian* là một quyết định chiến lược. Đạo diễn, diễn viên Huỳnh Lập nhận định tại buổi ra mắt sách tại Đường Sách TP.HCM: "Đây là bước đi đúng đắn, cho thấy khác biệt giữa sách in và nội dung số. Với sách, ta có thời gian dừng lại, chiêm ngẫm và thậm chí tự tô vẽ cho câu chuyện theo cách nhìn của riêng mình. Sách giấy mang lại trải nghiệm chiêm nghiệm và khả năng đồng sáng tạo mà công nghệ số khó lòng thay thế".

Bên cạnh việc tái hiện lịch sử qua những nét vẽ tỉ mỉ, Thủy Tiên còn dùng nghệ thuật thị giác để chạm đến vấn đề xã hội và cảm xúc. Những bức tranh truyền cảm hứng như *Đêm lạnh lắm, về nhà thôi*... lan tỏa trên mạng xã hội đã gây xúc động mạnh. Điều này khẳng định tài năng của cô không chỉ giới hạn trong một lĩnh vực mà còn có thể kết nối với cộng đồng, củng cố sức mạnh của nghệ thuật thị giác trong việc truyền tải thông điệp nhân văn.

Vượt qua kỳ vọng về sự nổi tiếng, Thủy Tiên khao khát được tạo ra những giá trị bền vững cho văn hóa dân tộc. Nhờ trái tim nhiệt huyết và tài năng của những người trẻ như cô, huyền tích xưa cũ đã tái sinh, trở thành một phần không thể thiếu trong xã hội đương đại, giúp thế hệ trẻ tự hào và gìn giữ cội nguồn, dám "tô điểm" tương lai bằng chính di sản văn hóa. ■

20 tác giả được giới thiệu trong bộ *Truyện cổ tích hiện đại Việt Nam*

NXB Kim Đồng ra mắt bộ sách *Truyện cổ tích hiện đại Việt Nam* (gồm 3 tập), do TS Lê Nhật Ký tuyển chọn, giới thiệu hơn 60 truyện cổ tích của gần 20 tác giả là những tên tuổi lớn trong nền văn học Việt Nam như: Khái Hưng, Ngọc Giao, Tô Hoài, Nguyễn Huy Tưởng, Phạm Hổ, Thy Hạc, Vị Hồ, Niêm Lộc, Ngô Quân Miện, Đoàn Minh Tuấn, Xuân Quỳnh, Trần Hoài Dương, Nguyễn Trí Công, Trần Đức Tiến, Nguyên Hương, Lê Thị Kim Sơn…

Theo TS Lê Nhật Ký "truyện cổ tích hiện đại" là những câu chuyện mới, được sáng tác bằng tinh thần, cấu trúc và phép màu của truyện cổ tích dân gian nhưng phản ánh đời sống, tâm hồn và giá trị nhân văn của con người hiện đại. Bắt đầu từ đầu thế kỷ XX, thể loại này được mở đường bởi các cây bút lãng mạn và hiện thực như Khái Hưng, Ngọc Giao, Thâm Tâm. Sau năm 1945, nhiều nhà văn tiếp tục kế thừa và làm mới thể loại này, tiêu biểu là Phạm Hổ, Nguyễn Huy Tưởng, Trần Hoài Dương... và gần đây là Nguyên Hương, Trần Đức Tiến cùng các tác giả trẻ.

Bộ sách *Truyện cổ tích hiện đại Việt Nam* ra mắt đánh dấu một nỗ lực đáng trân trọng trong việc gìn giữ và làm mới di sản cổ tích dân tộc, mang đến cho độc giả hôm nay những câu chuyện nhân văn, đậm đà bản sắc Việt.

T.MY

Một cuốn sách thời sự, giàu tính lý luận và thực tiễn

PGS.TS NGUYỄN THANH TÚ

Lịch sử thế giới từ trước đến nay cho thấy một chân lý: Để cất cánh bay cao, bay xa vào bầu trời văn minh nhân loại, quốc gia nào cũng đều phải lấy văn hóa làm điểm tựa, làm bệ phóng. Trung tâm của văn hóa là con người. Mà con người luôn là mục tiêu, là động lực trong sự phát triển đất nước. Thế nên, thuật ngữ "văn hóa" cũng được hiểu là "nền tảng văn hóa", tức coi văn hóa là nền móng của ngôi nhà dân tộc.

Cuốn sách "Con người Việt Nam vào kỷ nguyên mới" của PGS.TS Nguyễn Hồng Vinh (NXB Chính trị Quốc gia Sự thật, 2025)

1. Là một vấn đề rộng lớn nhưng thân thuộc, gần gũi nên ở một trình độ nhất định, ai cũng có thể viết về văn hóa theo ý hiểu, cảm nhận, sự trải nghiệm qua thực tiễn cuộc sống… Nhưng để bàn luận sâu sắc, thuyết phục, làm rõ bản chất vấn đề, mang ý nghĩa phổ quát cao, phải là người, ngoài có tâm, còn có tầm (ở vị trí nhất định, có tầm nhìn rộng, sâu; có quan niệm riêng), nhất là phải có nghệ thuật phân tích, phát hiện, khái quát… Nội dung cuốn sách *Con người Việt Nam vào kỷ nguyên mới* của PGS.TS Nguyễn Hồng Vinh (NXB Chính trị Quốc gia Sự thật, 2025) đặt ra những vấn đề mới, có tầm ảnh hưởng rộng, đã khẳng định tác giả là một trong những người như vậy.

Ý nghĩa trước hết của tập sách là khẳng định vai trò, ý nghĩa và định vị vấn đề con người trong kỷ nguyên mới. Các Mác nói: Các triết học, xét đến cùng đều bàn về con người. Đó là chân lý, vì trong thế giới này có gì quan trọng, có giá trị quý hơn con người? Người Việt có câu: "Người ta là hoa đất" thật hay! Thế nên mỗi thời đại, giai đoạn đều có "triết học về con người" riêng. Ở tập sách này - thực chất là tinh tuyển, tập hợp những tiểu công trình nghiên cứu, tác giả Nguyễn Hồng Vinh cũng đưa ra một "triết học", theo quan niệm của mình, về con người trong "kỷ nguyên mới". Giá trị, ý nghĩa của tập sách nằm ở trạng ngữ "kỷ nguyên mới" ấy. Các dữ liệu, số liệu, sự kiện, hiện tượng văn hóa… được khảo sát, bàn luận, chủ yếu xuất hiện trong 3 năm gần nhất (2023-2025). Tự thân vấn đề đã bật ra các nội dung đề cập: Con người Việt Nam trong kỷ nguyên mới mang đặc trưng gì, khác trước? Phải làm gì, phải khai thông "điểm nghẽn" nào để con người hôm nay phát huy hết sức mạnh của từng cá nhân trong cộng đồng và toàn xã hội? Mô hình con người cụ thể trong kỷ nguyên mới gồm các nhân tố chủ yếu nào? Những vấn đề được đưa ra, gợi mở và giải quyết khá triệt để, lời bàn dưới đây chỉ mang tính cá nhân, hẳn nhiên, mới đề cập một phần ý nghĩa.

2. Thực tiễn cách mạng Việt Nam trong gần một thế kỷ qua đã khẳng định đường lối văn hóa của Đảng ta là đúng đắn, sáng suốt, từ tầm vĩ mô nêu trên đã được xác định mục đích, tầm quan trọng, vai trò của văn hóa đối với xã hội, để hoạch định những vấn đề chiến lược của cách mạng; đến tầm vi mô như lo cái ăn, cái mặc, học hành… đều thấm đẫm tinh thần nhân văn, tất cả vì con người và cho con người sống trong ấm no, phồn vinh, hạnh phúc. Điều đó tô đậm thêm bản sắc văn hóa Việt. Từng là Phó Trưởng ban thường trực Ban Tư tưởng - Văn hóa Trung ương (nay là Ban Tuyên giáo và Dân vận Trung ương), PGS.TS Nguyễn Hồng Vinh là người hiểu thấu các quan điểm, chủ trương của Đảng trong lĩnh vực được phụ trách. Trong tập sách, càng cho thấy mối quan tâm hàng đầu của ông là văn hóa. Những bài viết tâm huyết, giàu có tinh thần học thuật đều nhằm khẳng định, làm rõ đường lối của Đảng về văn hóa. Không hề là hô hào hay nhận định chung chung, mà nhuần nhuyễn, hài hòa, ví như ở một nhận định: "Sức mạnh của văn hóa Việt Nam, mà điều cốt lõi là lòng yêu nước, tinh thần nhân ái, bao dung, luôn mở rộng vòng tay hữu nghị, đón bạn bè năm châu mãi mãi tỏa sáng trên nền tảng tư tưởng Hồ Chí Minh bất diệt" *(Văn hóa Việt Nam trong những lá thư của Bác Hồ gửi một số Tổng thống Mỹ).* Đảng ta quan niệm con người là trung tâm, là mục tiêu, động lực; giáo dục là "quốc sách hàng đầu". Đến lượt ông, vẫn ý ấy, nhưng được diễn đạt cụ thể và nhuần nhụy, thành một nguyên lý trong "kỷ nguyên mới", có sức thuyết phục: "Hơn lúc nào hết, chúng ta đặt kỳ vọng lớn vào ngành Giáo dục - đào tạo với nhiệm vụ vẻ vang là lực lượng nòng cốt trong sự nghiệp "trồng người" *(Tăng cường liên kết nhà trường - gia đình - xã hội trong giáo dục - đào tạo).*

Điểm đóng góp nổi bật, đặc biệt của tập sách là khẳng định tính khoa học, tính đúng đắn trong đường lối của Đảng trên lĩnh vực chỉ đạo báo chí. Không chỉ là sự nghiên cứu công phu, tâm huyết, mà điều cơ bản là mang tầm khái quát, thời sự, cập nhật thực trạng cả trong nước và thế giới để so sánh, đối chiếu, suy ngẫm. Chùm bài: *Chiến sĩ tiên phong trên mặt trận tư tưởng - văn hóa; Bản lĩnh của các nhà báo cách mạng Việt Nam; Nhân dân là nhân vật trung tâm của báo chí…* không chỉ là kết tinh những trải nghiệm của một đời làm báo phong phú, nhiều cọ xát trong thực tế, mà còn là kết quả của tầm nhìn vươn ra ngoài không gian báo chí Việt Nam đến với nhiều nền báo chí tiên tiến, mới có thể đưa ra những nhận định về tình hình, vai trò, chức năng của báo chí trong kỷ nguyên mới: "Báo chí cách mạng Việt Nam vẫn phải làm tốt nhiệm vụ chính trị cao cả là tuyên truyền, phổ biến; đồng thời tham gia xây dựng và bảo vệ đường lối, chủ trương của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước; khẳng định những thành tựu to lớn của đất nước dưới sự lãnh đạo của Đảng; nâng cao dân trí, đáp ứng nhu cầu văn hóa lành mạnh của nhân dân, bảo vệ và phát huy truyền thống văn hóa tốt đẹp của dân tộc, xây dựng và phát huy dân chủ xã hội chủ nghĩa, tăng cường khối đại đoàn kết toàn dân tộc, xây dựng và bảo vệ vững chắc Tổ quốc Việt Nam xã hội chủ nghĩa. Chính vì thế, những người làm báo Việt Nam vẫn giữ vai trò không chỉ là "thư ký của thời đại", mà còn tham gia định hướng đúng đắn dư luận xã hội" *(Những vấn đề đặt ra với Báo chí cách mạng Việt Nam trong giai đoạn mới).*

Mệnh đề cuối "tham gia định hướng đúng đắn dư luận xã hội" chính là vấn đề mang tính toàn cầu của báo chí thế giới trong bối cảnh mạng xã hội phát triển ào ạt đi kèm hậu quả tin giả, tin không kiểm chứng, suy diễn và quy chụp không căn cứ… rất đáng lo ngại. Tiểu luận *Một thế kỷ vẻ vang của Báo chí cách mạng Việt Nam* xứng đáng là công trình nghiên cứu lớn về khoa học báo chí, không chỉ ở sự tổng kết; ở cách tiếp cận vấn đề mới đang đặt ra trên cơ sở phân tích thấu đáo đưa ra những dự báo, vạch ra hướng đi và hành động của thời kỳ mới là: "Trung thành và song hành cùng với sự nghiệp cách mạng của Đảng và dân tộc, bền bỉ nuôi dưỡng tôn chỉ, lý tưởng, báo chí là công cụ sắc bén để phục vụ cuộc đấu tranh giành và giữ độc lập, tự do, thống nhất Tổ quốc, góp sức bảo vệ toàn vẹn chủ quyền lãnh thổ; cổ vũ khí thế cả nước chung lòng, chung sức vượt qua địch họa, thiên tai, dịch bệnh, những người làm báo cách mạng Việt Nam đã và đang vững bước trên con đường đổi mới, hội nhập quốc tế". Báo chí làm tốt những nhiệm vụ nêu trên, chính là trực tiếp tham gia giáo dục, hoàn thiện những con người Việt Nam có đủ năng lực và phẩm chất, đáp ứng tốt các nhiệm vụ của đất nước bước vào kỷ nguyên mới.

(Tiếp theo trang 12)

Chương trình nghệ thuật tuyên truyền chào mừng Đại hội Đảng bộ TP.HCM lần thứ I

Trung tâm Văn hóa và Triển lãm (Sở VHTT TP.HCM) phối hợp với các địa phương tổ chức chương trình nghệ thuật tuyên truyền với chủ đề *Chung tay xây dựng chính quyền địa phương hai cấp,* diễn ra trong tháng 10.2025, góp phần lan tỏa không khí sôi nổi chào mừng Đại hội đại biểu Đảng bộ TP.HCM lần thứ I, tiến tới Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XIV của Đảng.

Chương trình được biểu diễn tại nhiều địa điểm trên địa bàn TP.HCM trước, trong và sau Đại hội, góp phần tuyên truyền chủ trương sắp xếp đơn vị hành chính, tinh gọn bộ máy, nâng cao hiệu năng, hiệu lực của chính quyền sau sáp nhập; hướng đến xây dựng chính quyền gần dân, vì dân phục vụ.

Với thời lượng khoảng 90 phút mỗi suất, các tiết mục được dàn dựng công phu, kết hợp các loại hình ca múa nhạc, tiểu phẩm, ảo thuật, câu chuyện thông tin… mang tính tuyên truyền sinh động, gần gũi với đời sống người dân. Bên cạnh biểu diễn nghệ thuật, BTC còn lồng ghép hoạt động trải nghiệm thực tế, hướng dẫn người dân về chuyển đổi số và xây dựng chính quyền địa phương hai cấp "Tinh gọn - mạnh - hiệu năng - hiệu lực - hiệu quả".

BTC cho biết, đây không chỉ là hoạt động văn nghệ phục vụ chính trị, mà còn là dịp tôn vinh tinh thần đoàn kết, sáng tạo, thể hiện niềm tin của nhân dân TP.HCM vào sự lãnh đạo của Đảng, hướng tới mục tiêu xây dựng thành phố văn minh, hiện đại, nghĩa tình. **ANH HUY**

NHỮNG NGƯỜI KỂ CHUYỆN VÙNG MIỀN:

Khi văn hóa rừng và biển cùng hòa tiếng

● **PHAN HIẾU**

Giữa đại ngàn Tây Nguyên và dải Duyên hải miền Trung, những thanh âm văn hóa vẫn đang được đội ngũ hướng dẫn viên và thuyết minh viên địa phương kể lại mỗi ngày. Họ vừa là "người kể chuyện" cho du khách, vừa là cầu nối giữ hồn văn hóa, tín ngưỡng, phong tục và triết lý sống của đồng bào. Trong dòng chảy hội nhập, khi không gian vùng miền đang dần giao thoa, vai trò của họ càng trở nên quan trọng: Giúp mỗi chuyến đi trở thành một hành trình khám phá bản sắc và thấu hiểu con người nơi đất - rừng - biển Việt Nam.

Chạm vào bản sắc vùng miền

Chiều cuối tháng Bảy, mưa rơi lất phất trên dãy Trường Sơn, chúng tôi tìm đến khu nhà mồ làng Kép (xã Ia Ly, Gia Lai) - nơi không gian đại ngàn Tây Nguyên lắng đọng trong tiếng gió và âm vọng của những khúc hát dân ca. Giữa những tượng gỗ trầm mặc ôm mặt hay khắc họa khát vọng phồn sinh - như gạch nối giữa hai miền âm dương - một số người dân địa phương đến đây uống rượu cần, trò chuyện cùng người đã khuất.

Ngoài câu chuyện tượng nhà mồ, hướng dẫn viên còn giới thiệu về lễ Bỏ mả của người Jrai với du khách tại làng Kép (xã Ia Ly)

Trong khung cảnh linh thiêng ấy, hướng dẫn viên Trương Thị Phương Nga (Công ty TNHH Thương mại Du lịch sinh thái Gia Lai) đưa du khách bước vào "miền đất huyền ảo" Tây Nguyên bằng giọng kể trầm ấm và cuốn hút. Chị giải thích: "Ngày cuối tháng, bà con ra đây uống rượu với người thân đã mất. Tượng mồ là sự gửi gắm nỗi nhớ, còn lễ Bỏ mả tháng 3 hằng năm là cách họ khép lại mối ràng buộc giữa hai thế giới". Qua lời kể ấy, văn hóa tâm linh và nhân sinh quan của người Tây Nguyên hiện lên rõ nét, vừa thiêng liêng vừa dung dị.

Nghe câu chuyện từ chị Nga, bà Nguyễn Thị Xuân Lan, Giám đốc Công ty Lữ hành quốc tế Golden Life xúc động: "Tôi từng đến làng Kép nhiều lần nhưng chỉ khi nghe chị Nga thuyết minh, mới cảm nhận được triết lý sâu xa về sự sống và cái chết của người Jrai. Cách kể ấy đã giúp du khách hiểu văn hóa Tây Nguyên không chỉ có cồng chiêng, mà là cả một hệ giá trị nhân văn độc đáo".

Chị Huỳnh Thị Thơ, Giám đốc Huỳnh Lê Travel Quy Nhơn cho rằng: Sau khi hợp nhất không gian hành chính, Gia Lai mang trong mình cả hai miền văn hóa rừng - biển, đòi hỏi HDV phải nhanh chóng cập nhật hiểu biết để kể được câu chuyện trọn vẹn.

Cần một cốt truyện bài bản để lan tỏa văn hóa

Ngay sau hợp nhất, tỉnh Gia Lai đã tổ chức chương trình famtrip quy tụ nhiều doanh nghiệp lữ hành và HDV đến khảo sát thực tế các điểm du lịch vùng cao nguyên. Trong hội nghị xây dựng tour - tuyến và phát triển sản phẩm du lịch Gia Lai, các ý kiến đều hướng về một mục tiêu chung: Nâng cao chất lượng đội ngũ HDV để họ trở thành những "người kể chuyện văn hóa" am hiểu và truyền cảm.

Theo các chuyên gia du lịch Tây Nguyên, việc hợp nhất Gia Lai và Bình Định không chỉ là sự mở rộng về địa lý, mà còn là cơ hội để hòa quyện hai không gian văn hóa - "rừng và biển", "cao nguyên và duyên hải". Tuy nhiên, muốn giới thiệu trọn vẹn bản sắc đa tầng ấy, HDV cần được đào tạo bài bản, tránh tình trạng hiểu sai, hiểu lệch hoặc thiếu chiều sâu. Đây là thời điểm cần tái đào tạo để khôi phục vai trò của HDV như những "sứ giả văn hóa".

Ông Nguyễn Tấn Thành, Chủ tịch Hiệp hội Du lịch Gia Lai (cũ) đề xuất xây dựng cẩm nang du lịch thống nhất cho tỉnh mới, tổng hợp kiến thức chuẩn về các giá trị văn hóa - lịch sử - thiên nhiên của cả hai vùng rừng và biển. Cùng với đó là tổ chức famtrip định kỳ như những "lớp học thực địa" bắt buộc, xem đây là bài kiểm tra nghề nghiệp hằng năm. "Nếu HDV không tham gia hoặc thuyết minh sai, cần có chế tài rõ ràng để đảm bảo tính chuẩn xác văn hóa", ông Thành nhấn mạnh.

Theo bà Lê Thị Bích Hạnh, Công ty Haven Tours: "Điều thổi hồn cho tour du lịch không phải chỉ là điểm đến, mà là cách kể chuyện về nó". Bà từng nghe thuyết minh viên Bảo tàng Pleiku kể về Vua Lửa, anh hùng Núp mà "rợn cả da gà" vì hấp dẫn và sâu sắc. "Nếu mỗi tour đều có một cốt truyện văn hóa bài bản, được kể bằng cảm xúc và tri thức, thì dù là ai dẫn, du khách vẫn thấy một Tây Nguyên - Bình Định thống nhất và đậm đà bản sắc".

Từ đại ngàn đến biển xanh, những HDV và thuyết minh viên đang ngày ngày dệt nên những câu chuyện sống động. Họ là nhịp cầu nối giữa quá khứ và hiện tại, giữa những giá trị bản địa và bước chân hội nhập. Mỗi câu chuyện họ kể không chỉ khơi dậy niềm tự hào vùng miền, mà còn làm sáng lên tinh thần nhân văn, đoàn kết của con người trên dải đất hình chữ S. Giữ cho ngọn lửa văn hóa ấy luôn cháy sáng cũng chính là cách để du lịch trở thành hành trình lan tỏa bản sắc Việt giữa thời đại mới. ■

Một cuốn sách...

(Tiếp trang 11)

3. Một nội dung quan trọng nữa của tập sách là bàn luận về một số hiện tượng văn hóa, mà điều nổi bật là Danh nhân văn hóa Hồ Chí Minh. Sự vĩ đại, tư tưởng mang tầm thời đại, quan niệm "Văn hóa soi đường cho quốc dân đi" của Bác được ông phân tích thuyết phục, sắc sảo nhất vẫn là ở phương diện báo chí. Triệt để tuân thủ nguyên tắc khi đưa ra luận điểm đều dựa trên sự khảo luận công phu, phân tích kỹ càng, vì thế khi ông nêu luận điểm chính trị, đồng thời đó cũng là luận điểm khoa học. Chính trị và khoa học hòa tan vào nhau, thống nhất trong nhau, làm điểm tựa cho nhau. Không hề là chính trị "suông" trong các bài ông viết. Riêng bàn về cách đặt tít bài của Bác, qua khảo sát 233 bài báo Bác viết từ năm 1955-1959, ông rút ra 5 cách thức chủ yếu Bác đã áp dụng (triệt để sử dụng nhiều ngạn ngữ, thành ngữ, châm ngôn; dùng hình tượng ví von, so sánh; sử dụng cách "chơi chữ", "chơi số"; dùng hình tượng khôi hài; ca dao). Bài viết *Văn hóa Việt Nam trong những lá thư của Bác Hồ gửi một số Tổng thống Mỹ* có những phát hiện mới, ngoài một tầm nhìn thời đại mang tính chiến lược, còn là khát vọng hòa bình của Bác Hồ cũng là của toàn dân Việt Nam và cả nhân loại yêu hòa bình, hợp tác và phát triển trong thời đại ngày nay.

Hiện tượng văn hóa đương đại được bàn sâu là con người và sự nghiệp cố Tổng Bí thư Nguyễn Phú Trọng. Chi tiết đồng chí Nguyễn Phú Trọng sửa thật kỹ càng, tỉ mỉ bản Kế hoạch về "đổi mới, phát triển báo *Nhân Dân* trong giai đoạn đẩy mạnh công nghiệp hóa, hiện đại hóa, hội nhập quốc tế", càng cho thấy ông là nhà lý luận xuất sắc của Đảng, mang tâm hồn nhân hậu, một con người vị tha, rất mực khiêm tốn. Bài *Luận điểm "Kỷ nguyên vươn mình" của Tổng Bí thư Tô Lâm được dư luận thế giới quan tâm sâu sắc"* chính là ở chỗ, trước Diễn đàn Liên Hợp Quốc, khi đề cập những phức tạp mới của tình hình nhiều mặt đang đe dọa sự sống còn của toàn nhân loại, Tổng Bí thư Tô Lâm khẳng định một nguyên lý có sức thuyết phục là: Nếu các dân tộc cùng đoàn kết, chung tay giải quyết thì chúng ta thật sự biến cái "không thể" thành cái "có thể". Theo hướng đó, Việt Nam đang làm hết sức mình, hết hợp với sức mạnh thời đại để xây dựng "kỷ nguyên vươn mình của dân tộc" ngay từ hôm nay. Thêm một lần nữa chứng minh sức mạnh của văn hóa Việt là điểm tựa vững chắc để hiện thực hóa khát vọng đó.

Là một nhà văn hóa, tác giả Nguyễn Hồng Vinh quan tâm tới *Mấy suy nghĩ xung quanh "văn hóa phản biện" hiện nay*. Một số người hiểu sai hoặc cố tình hiểu sai khái niệm "phản biện", tác giả gióng tiếng chuông cần thiết, đúng lúc, điều chỉnh vấn đề trở về đúng bản chất: Không chỉ nói đúng sự thật, đúng với quy luật phát triển, mà "phản biện" còn là mở ra hướng đi tích cực, khoa học, vì lợi ích chung. Văn hóa là những gì chung quanh ta, tích hợp theo quy luật riêng, những cái nhỏ sẽ góp phần vào sự tạo thành "nền móng văn hóa". Quan điểm *Chấn hưng văn hóa từ cái tưởng là nhỏ trong đời sống thường nhật,* không chỉ đúng với đặc trưng văn hóa, còn đúng với phương châm hướng về cái tích cực, tươi sáng của xã hội. Đây là những trăn trở đầy tâm huyết của người có trách nhiệm với đất nước. Điều suy nghĩ của tác giả cũng chính là một "nan đề" của văn hóa báo chí thế giới hôm nay, đó là hiện tượng truyền thông chính thống hùng hậu nhưng có lúc, có trường hợp để mạng xã hội "độc chiếm kênh, hướng con người sống bằng sự hoài nghi, hoang mang, nhàm chán, tự triệt tiêu sức mạnh của từng cá nhân, từng cộng đồng và toàn xã hội! Trong khi đó, lương tri và trách nhiệm của báo chí tiến bộ là phải làm tốt vai trò định hướng dư luận, xây đắp cái hay, cái tốt, cái nhân văn, trong sáng, hướng thiện…

4. Công việc của một nhà văn hóa, xét kỹ, là công việc kiến tạo một biểu tượng văn hóa/nghệ thuật. PGS.TS Nguyễn Hồng Vinh đã góp sức làm công việc ấy với tâm huyết cùng vốn hiểu biết sâu sắc về đối tượng. Ông viết về Bác Hồ, về cố Tổng Bí thư Nguyễn Phú Trọng, về đồng chí Đào Duy Tùng, về nhà cách mạng Huỳnh Tấn Phát... đều theo nguyên tắc từ *thấu hiểu* sâu sắc đến *thấu cảm* tận cùng để *đồng cảm,* nhờ vậy các bài viết ấy tạo ra sức *truyền cảm* để *cộng cảm* cùng bạn đọc. Đó cũng là nguyên lý chung của sáng tạo và tiếp nhận nghệ thuật hiện đại, nhất là ở thời công nghệ AI lên ngôi. Biểu tượng văn hóa lớn luôn là nơi gặp gỡ, tương tác giữa ánh hồi quang từ truyền thống và những ánh xạ của cuộc sống văn hóa đương đại, nên biểu tượng có dải quang phổ lung linh hấp dẫn. Hồng Vinh là một trong số những người có những bài nghiên cứu về sự nghiệp báo chí Hồ Chí Minh; về nhà lý luận, nhà văn hóa lớn Nguyễn Phú Trọng qua những nhận định sâu sắc, tinh tế mang tính hệ thống.

Gấp lại tập sách, bạn đọc sẽ đủ vốn nhận thức để hình dung con người Việt Nam như cây xanh tươi mới, cường tráng cắm bộ rễ chắc khỏe vào mảnh đất truyền thống văn hóa dân tộc; văn minh thế giới; cuộc sống đương đại, rồi vươn cao cành lá vào bầu trời "kỷ nguyên mới", nhân văn, tự do, yêu hòa bình, yêu con người để quang hợp ánh sáng lý tưởng của Chủ nghĩa Mác Lênin - Tư tưởng Hồ Chí Minh, kết những trái cây thành tựu mang hương vị bản sắc Việt Nam. Đó là đóng góp lớn, có ý nghĩa của cuốn sách này. ■

GÌN GIỮ NẾP NHÀ KHMER:

Người trẻ vững bước giữa hai thế hệ văn hóa

● THÁI AN

Giữa nhịp sống hiện đại, nơi công nghệ đang làm thay đổi từng góc nhỏ trong đời sống cộng đồng, nhiều thanh niên Việt Nam vẫn âm thầm vun đắp những giá trị bền vững bắt đầu từ chính mái nhà và quê hương của mình. Với anh Lê Khánh Tiên, Bí thư Xã đoàn Hưng Mỹ (Vĩnh Long), việc giữ gìn bản sắc văn hóa Khmer vừa là trách nhiệm với bà con, vừa là cách gìn giữ "nếp nhà" - nơi văn hóa được truyền qua từng thế hệ.

Từ những buổi sinh hoạt hát múa dân gian đến tiếng trống rộn rã mỗi tối, các bạn trẻ nơi đây đang cùng nhau viết tiếp câu chuyện về sự gắn kết, yêu thương và niềm tự hào cội nguồn giữa thời hội nhập.

Gìn giữ nếp nhà Khmer giữa nhịp sống hiện đại

Trong bối cảnh công nghệ và hội nhập quốc tế phát triển mạnh mẽ, nhiều giá trị truyền thống của cộng đồng có nguy cơ bị lãng quên. Với anh Lê Khánh Tiên - đó không chỉ là nỗi trăn trở của một "thủ lĩnh" thanh niên mà còn là nỗi lo của người con trong một "gia đình lớn" - nơi những nếp sống, phong tục Khmer đang dần phai nhạt. "Tôi luôn tự hỏi, làm sao để thanh niên có thể vừa phát huy tinh thần hiện đại, vừa giữ được cội nguồn của cha ông", anh chia sẻ.

Không chọn con đường tuyên truyền hình thức, anh Tiên bắt tay ngay vào hành động. Xuất phát từ đặc thù xã Hưng Mỹ có hơn một phần ba dân số là đồng bào Khmer, Tiên tham mưu thành lập mô hình CLB thanh niên giữ gìn và phát huy bản sắc văn hóa dân tộc, với mong muốn nơi đây trở thành "ngôi nhà chung" để thế hệ trẻ cùng vun đắp truyền thống. Sau khi được Đảng ủy và chính quyền địa phương ủng hộ, hai CLB đầu tiên ra đời: CLB Múa Khmer chùa Ookada và CLB Múa Chằng ấp Qui Nông A - như hai nhịp cầu nối liền quá khứ với hiện tại trong đời sống văn hóa cộng đồng Khmer.

Hành trình ấy không hề dễ dàng. Khó khăn lớn nhất không nằm ở kinh phí mà ở việc tập hợp thanh niên - những người đang trong độ tuổi lập thân, lập nghiệp, gánh vác trách nhiệm gia đình. Họ chỉ có thể dành buổi tối hiếm hoi để tập luyện sau một ngày lao động. Có lúc, thành viên chính của đội múa Chằng gặp tai nạn, mọi kế hoạch bị đình trệ, anh Tiên đã nản lòng. Nhưng chính tình yêu văn hóa, tinh thần đoàn kết như trong một gia đình lớn đã giúp anh và các đoàn viên kiên trì gây dựng lại từ đầu.

Giờ đây, mỗi buổi sinh hoạt, mỗi điệu múa Khmer vừa là hoạt động văn nghệ, vừa là nơi để các thế hệ trong CLB gặp gỡ, chia sẻ và cùng gìn giữ gốc rễ. Được tuyên dương trong Giải thưởng "15 tháng 10", anh Tiên xúc động bày tỏ: "Tôi rất vinh dự đại diện tuổi trẻ Vĩnh Long cũng như thanh niên xã Hưng Mỹ, mang tinh thần đoàn kết của một đại gia đình Việt Nam đến với ngày hội truyền thống của thanh niên cả nước".

Hành trình lan tỏa bản sắc

Không chỉ dừng lại ở hoạt động biểu diễn mang tính phong trào, mô hình do anh Lê Khánh Tiên khởi xướng còn thể hiện cách tiếp cận bài bản và có chiều sâu. Hai CLB là nơi các thành viên cùng học, cùng giữ và cùng kể lại câu chuyện văn hóa của cha ông. CLB Múa Khmer chùa Ookada chuyên luyện các điệu múa nghi lễ và dân gian, thường xuất hiện trong dịp Tết Chol Chnam Thmay hay các lễ hội

CLB thanh niên giữ gìn và phát huy bản sắc văn hóa dân tộc đã trở thành "ngôi nhà chung" để thế hệ trẻ cùng vun đắp truyền thống

truyền thống, với những động tác mềm mại, uyển chuyển, tượng trưng cho sự hiền hòa, nề nếp của người Khmer. Trái lại, CLB Múa Chằng ấp Qui Nông A lại thể hiện sức mạnh và tinh thần bảo vệ - hình ảnh ẩn dụ cho người trụ cột, người cha trong nhà, với các động tác võ thuật mạnh mẽ, dứt khoát, tái hiện nhân vật Chằng trong *Sử thi Reamker*.

Việc lựa chọn đồng thời hai loại hình múa - một mềm mại, một mạnh mẽ - phản ánh rõ tư duy văn hóa gắn với cấu trúc gia đình và xã hội Khmer: Sự hài hòa giữa tình cảm và ý chí, giữa truyền thống và hiện đại. Anh Tiên chia sẻ: "Khi muốn bắt tay vào một CLB hay mô hình gì đó thì phải nghiên cứu kỹ đặc thù địa phương, phải lấy thế mạnh của mình làm điểm tựa, cần có sự đồng lòng của cả cộng đồng để thành công". Chính cách làm có cơ sở và có phương pháp ấy đã giúp mô hình anh xây dựng duy trì bền vững và lan tỏa tinh thần gắn kết gia đình - dòng tộc - làng xóm.

Hai CLB hiện quy tụ 30 thành viên sinh hoạt thường xuyên. Mỗi buổi múa vừa là giờ học văn hóa vừa là khoảnh khắc kết nối, là dịp để cha mẹ, con cái, anh chị em cùng đến xem, cùng tự hào về nét đẹp của dân tộc mình.

Không chỉ biểu diễn trong các lễ hội của xã Hưng Mỹ, các CLB còn đại diện địa phương tham gia hơn 20 chương trình văn nghệ và hội thi cấp huyện, tỉnh, góp phần đưa múa Khmer trở lại gần gũi với đời sống. Qua đó, hơn 200 thanh niên đã được thu hút, tạo nên một "đại gia đình trẻ" đoàn kết, chan hòa, cùng chung nhịp bước. Nhiều thành viên nay đã trở thành Bí thư, Phó Bí thư chi đoàn, tiếp nối tinh thần giữ gìn bản sắc từ mái nhà nhỏ đến mái nhà lớn của quê hương.

Với anh Tiên, đó còn là cách để thanh niên vun đắp "nếp nhà" truyền thống trong thời hiện đại. Anh chia sẻ: "Chỉ cần thanh niên còn yêu văn hóa của quê hương, còn tự hào về gốc gác, thì văn hóa dân tộc, cũng như tình cảm gia đình, sẽ không bao giờ mai một, mà còn vươn xa hơn, bền vững hơn trong tương lai". ■

"Tủ sách yêu thương" nơi ngã ba biên giới Bờ Y

Vừa qua, Đồn Biên phòng Cửa khẩu Quốc tế Bờ Y và Tiểu đoàn 19 - Ban Chỉ huy Bộ đội Biên phòng Tỉnh Quảng Ngãi đã phối hợp cùng Trường Đại học Khoa học Xã hội và Nhân văn (ĐHQG TP.HCM) trao"Tủ sách yêu thương" cho Trường Tiểu học Nguyễn Bá Ngọc, xã Bờ Y, tỉnh Quảng Ngãi.

"Tủ sách yêu thương" trị giá 15 triệu đồng, gồm 150 đầu sách, đa dạng từ truyện tranh, sách lịch sử đến sách khoa học, khám phá thiên nhiên, giúp các bạn nhỏ mở rộng hiểu biết và thêm yêu thích học tập. Hoạt động này nằm trong chuỗi chương trình "Nâng bước em tới trường" và "Con nuôi đồn biên phòng", mang sách đến gần hơn với học sinh miền núi - nơi nhiều em chưa từng được cầm một cuốn sách mới.

Em A Thuyền, lớp 5C bày tỏ: "Em rất vui khi được nhìn thấy tủ sách. Em hy vọng sẽ được đọc nhiều truyện tranh và sách lịch sử hơn nữa, để học hỏi thêm về văn hóa và thế giới xung quanh".

Trung tá Phí Ngọc Dũng cho biết: "Tủ sách là món quà tri thức, nhưng hơn hết là cầu nối yêu thương, thể hiện tình cảm và trách nhiệm của người chiến sĩ Biên phòng, đồng hành cùng các em học sinh, nhất là những em ở vùng biên giới còn nhiều khó khăn".

Dịp này, Đồn Biên phòng Cửa khẩu Quốc tế Bờ Y - Tiểu đoàn 19 cũng trao tặng tủ sách trị giá 22 triệu đồng cho Trường Tiểu học Bế Văn Đàn, xã Bờ Y. Qua đó, tiếp tục gieo mầm tri thức và niềm yêu thích đọc sách cho học sinh vùng biên giới.

N.ĐỒNG

Trao "Tủ sách yêu thương" cho Trường Tiểu học Nguyễn Bá Ngọc, xã Bờ Y

CỤC TRƯỞNG CỤC THỂ DỤC THỂ THAO VIỆT NAM NGUYỄN DANH HOÀNG VIỆT:

"Cơ hội khẳng định vị thế và giới thiệu hình ảnh Việt Nam"

● THU SÂM (thực hiện); ảnh: TRẦN HUẤN

Từ ngày 13-17.10, Việt Nam vinh dự đảm nhiệm vai trò Chủ tịch luân phiên và nước đăng cai Hội nghị Bộ trưởng ASEAN về Thể thao lần thứ 8 (AMMS-8) cùng các hội nghị liên quan. Sự kiện đánh dấu một bước ngoặt quan trọng, khẳng định vai trò và uy tín của Việt Nam trong hợp tác thể thao khu vực. Báo *Văn Hóa* có cuộc trao đổi với Cục trưởng Cục Thể dục Thể thao (TDTT) Việt Nam Nguyễn Danh Hoàng Việt về định hướng, tầm nhìn phát triển thể thao Việt Nam và những giá trị bền vững mà Hội nghị lần này mang lại.

Hội nghị được kỳ vọng sẽ hoạch định chiến lược phát triển bền vững cho thể thao khu vực trong thời gian tới

Cục trưởng Nguyễn Danh Hoàng Việt phát biểu khai mạc Hội nghị quan chức cấp cao ASEAN về Thể thao lần thứ 16 (SOMS-16)

● **P.V:** *Thưa ông, Hội nghị quan chức cấp cao ASEAN về thể thao (từ ngày 13-15.10) đang được tổ chức và AMMS-8 cùng các hội nghị liên quan sẽ diễn ra trong hai ngày 16-17.10. Việt Nam được đánh giá cao với công tác tổ chức chuyên nghiệp, chu đáo. Ông kỳ vọng điều gì qua việc đăng cai các sự kiện quan trọng này?*

- Cục trưởng Nguyễn Danh Hoàng Việt: Năm 2025, Việt Nam không chỉ là nước chủ nhà mà còn giữ vai trò Chủ tịch luân phiên lĩnh vực hợp tác thể thao ASEAN. Trong khuôn khổ này, chúng ta không chỉ tổ chức Hội nghị Bộ trưởng ASEAN về Thể thao (AMMS-8) và Hội nghị quan chức cấp cao ASEAN về Thể thao (SOMS-16) mà còn đăng cai AMMS + Nhật Bản lần thứ 5 và AMMS + Trung Quốc lần thứ 2, cùng nhiều hoạt động bên lề có ý nghĩa.

Với vai trò Chủ tịch, Việt Nam mời bạn bè khu vực ASEAN, Trung Quốc và Nhật Bản đến tham dự các hội nghị tại Hà Nội - Thủ đô ngàn năm văn hiến, trung tâm của hòa bình và hợp tác. Dưới sự chỉ đạo sát sao của Bộ VHTTDL, Cục TDTT Việt Nam xác định đây không chỉ là diễn đàn thảo luận chính sách, mà còn là cơ hội quý báu để quảng bá hình ảnh đất nước, con người Việt Nam thân thiện, mến khách và năng động.

Đặc biệt, tinh thần xuyên suốt mà chúng tôi hướng tới là thực hiện đúng định hướng lớn của Bộ: "Văn hóa là nền tảng - Thông tin là mạch dẫn - Thể thao là sức mạnh - Du lịch là nhịp cầu kết nối". Từ việc tổ chức Hội nghị đến triển khai các hoạt động thể thao khác, chúng tôi luôn hướng tới mục tiêu kết nối, lan tỏa giá trị chung giữa bốn lĩnh vực quản lý nhà nước của Bộ. Bởi chỉ khi thể thao phát triển trong mối quan hệ hài hòa với văn hóa và du lịch, chúng ta mới tạo ra sự phát triển bền vững, vừa nâng cao vị thế đất nước, vừa góp phần thúc đẩy kinh tế và quảng bá hình ảnh quốc gia trên trường quốc tế.

● *Như ông vừa đề cập, thể thao sẽ kết hợp hài hòa với các lĩnh vực khác để phát triển bền vững. Cụ thể, tư duy ấy được thể hiện như thế nào qua việc đăng cai Hội nghị cấp cao lần này, thưa ông?*

- Ngoài việc bảo đảm các yêu cầu chuyên môn, chúng tôi coi Hội nghị là một sự kiện tổng hợp, kết hợp giữa thể thao - văn hóa - du lịch. Cục TDTT đã phối hợp với Cục Du lịch Quốc gia Việt Nam thiết kế không gian trưng bày hình ảnh, nhằm giới thiệu tới các đại biểu ASEAN và bạn bè quốc tế những nét đẹp đặc trưng của văn hóa, thiên nhiên và con người Việt Nam.

Bên cạnh đó, chúng tôi dự kiến tổ chức các chương trình tham quan danh thắng, di sản, để đại biểu quốc tế có thể tận mắt chiêm ngưỡng Văn Miếu - Quốc Tử Giám, Chùa Một Cột, Tháp Rùa, hay xa hơn là Vịnh Hạ Long, Tràng An, làng gốm Bát Tràng những biểu tượng văn hóa và sáng tạo của người Việt Nam. Mỗi điểm đến không chỉ là địa chỉ du lịch mà còn là "bản sắc sống", thể hiện tâm hồn, lịch sử và tinh thần của dân tộc.

Chúng tôi mong rằng, qua sự kiện này bạn bè quốc tế không chỉ đến dự hội nghị, mà còn mang về những ấn tượng đẹp về Việt Nam, một điểm đến an toàn, thân thiện và cởi mở. Từ đó, thể thao trở thành cầu nối hữu nghị, góp phần thúc đẩy du lịch và quảng bá hình ảnh quốc gia.

● *Một trong những nội dung nổi bật của Hội nghị lần này là thúc đẩy phát triển kinh tế thể thao trong khu vực. Ông đánh giá như thế nào về xu thế này của ASEAN cũng như thực tiễn tại Việt Nam?*

- Kinh tế thể thao là xu hướng tất yếu. Ở ASEAN, xu hướng này đã hình thành nhưng vẫn chưa có tính hệ thống rõ nét. Trong khi đó, tại châu Á, Hàn Quốc là hình mẫu đáng tham khảo. Không chỉ có nền thể thao phát triển hàng đầu, Hàn Quốc còn biến thể thao thành ngành kinh tế thực thụ bằng việc tổ chức các giải đấu lớn, xây dựng chuỗi giá trị thương mại thể thao, gắn kết truyền thông, công nghệ và văn hóa đại chúng, từ đó tạo nên nguồn thu và thương hiệu quốc gia.

Hàn Quốc làm được điều đó bởi họ xác định rõ vai trò của Nhà nước trong kiến tạo chính sách, đồng thời phát huy mạnh mẽ nguồn lực xã hội hóa. Việt Nam có nhiều nét tương đồng với Hàn Quốc (năng động, dân số trẻ, thị trường tiềm năng) và đây là thời điểm thích hợp để chúng ta học hỏi, phát triển mô hình kinh tế thể thao mang bản sắc Việt Nam.

Trong tương lai gần, chúng tôi sẽ từng bước xây dựng hệ sinh thái kinh tế thể thao từ tổ chức sự kiện, quản lý bản quyền, quảng bá truyền thông cho đến phát triển công nghiệp thể thao. Điều quan trọng là phải thay đổi tư duy thể thao không chỉ là thi đấu, mà còn là ngành kinh tế sáng tạo.

● *Ông có thể chia sẻ thêm về những định hướng cụ thể của ngành trong việc phát triển kinh tế thể thao sau Hội nghị này?*

- Chúng tôi đang thực hiện đúng tinh thần chỉ đạo của Bộ VHTTDL là kết nối thể thao với các lĩnh vực khác để vừa phát triển ngành, vừa đóng góp cho nền kinh tế quốc gia. Bắt đầu từ năm 2026, các bộ môn và đơn vị khi tổ chức sự kiện thể thao sẽ phải đổi mới toàn diện.

Trước đây, sự kiện thể thao thường chỉ dành cho những người hâm mộ bộ môn đó. Giờ đây, chúng tôi muốn mở rộng ra công chúng. Một giải đấu thể thao không chỉ là cuộc tranh tài, mà phải trở thành sự kiện văn hóa - xã hội mang tính giải trí cao, nơi người dân cảm nhận không khí sôi động như một "concert thể thao".

Từ nghi thức khai mạc, bế mạc đến hoạt động bên lề, mọi khâu đều cần được đầu tư công phu, sáng tạo. Khi thể thao kết hợp với âm nhạc, công nghệ, du lịch và truyền thông, nó sẽ trở thành nguồn lực kích thích kinh tế địa phương, thu hút khách du lịch, quảng bá hình ảnh đất nước, đồng thời nuôi dưỡng tình yêu thể thao trong cộng đồng.

Một vấn đề khác chúng tôi đặc biệt quan tâm là công tác thống kê và đo lường đóng góp của kinh tế thể thao. Hiện nay, hệ thống số liệu còn chưa hoàn chỉnh, trong thời gian tới, Cục TDTT sẽ phối hợp chặt chẽ với các cơ quan chuyên môn, xây dựng hệ thống dữ liệu chuẩn hóa để có thể đưa ra những con số biết nói - minh chứng rõ ràng cho vai trò của thể thao trong tăng trưởng kinh tế và phát triển xã hội.

● *Chủ đề của Hội nghị AMMS-8 là "Định hướng thể thao, góp phần phát triển bền vững". Ông có thể chia sẻ thông điệp trọng tâm mà Việt Nam muốn gửi gắm qua chủ đề này?*

- Chủ đề này thể hiện tầm nhìn chung của khu vực trong việc đưa thể thao trở thành động lực của sức khỏe, đoàn kết và phát triển xã hội. Thể thao bền vững không chỉ là huy chương hay thành tích mà còn là về con người, văn hóa và sự gắn kết cộng đồng.

Với tinh thần "Một ASEAN đoàn kết và năng động", tôi tin tưởng rằng sự đồng lòng của các quốc gia thành viên sẽ giúp chúng ta xây dựng được một Cộng đồng Thể thao ASEAN sáng tạo, bền vững và giàu bản sắc, góp phần vào sự thịnh vượng chung của khu vực, đồng thời tạo nên những dấu ấn mới cho thể thao châu Á và thế giới.

● *Xin cảm ơn ông! Chúc Hội nghị AMMS-8 và các hội nghị liên quan thành công tốt đẹp, góp phần nâng cao vị thế Việt Nam trên bản đồ thể thao ASEAN và quốc tế.* ■

XUÂN SON TRỞ LẠI:

Gây sốt Google và những kỳ vọng chuyên môn

● **KHẢI HƯNG**

Sau 10 tháng dưỡng thương, tiền đạo Nguyễn Xuân Son đã tái xuất trong trận giao hữu của Nam Định trước Trẻ PVF-CAND. Chỉ vài phút trên sân, nhưng đó là cột mốc quan trọng trở lại hành trình của chân sút từng thống trị V-League và tỏa sáng rực rỡ ở AFF Cup 2024.

Xuân Son trở lại thi đấu trong trận đấu tập Nam Định thắng Trẻ PVF-CAND 1-0 trên sân Thiên Trường, Ninh Bình ngày 11.10 Ảnh: NAM ĐỊNH FC

Bước chạy sau 10 tháng

Ngày 11.10, tại trận giao hữu nhằm duy trì nhịp thi đấu trong quãng nghỉ FIFA Days, Nam Định thắng Trẻ PVF-CAND 1-0 nhờ pha lập công của Percy Tau. Sự kiện đáng chú ý hơn cả là việc Nguyễn Xuân Son được HLV Vũ Hồng Việt tung vào sân ở hiệp hai. Anh chỉ chơi vài phút, thực hiện một số pha chạm bóng, bật tường, di chuyển mở khoảng trống, những thao tác bình thường với một tiền đạo, nhưng với riêng Xuân Son, đó là cảm giác thi đấu quý giá sau thời gian dài chỉ tập trong phòng hồi phục và sân tập kín.

Tiền đạo 28 tuổi dính chấn thương nặng (gãy xương chày và xương mác chân phải) ở trận chung kết lượt về AFF Cup 2024 trên đất Thái Lan (5.1). Từ ca mổ cấp cứu đến bốn giai đoạn phục hồi, rồi giai đoạn cuối với những buổi trị liệu thể lực cường độ cao, anh phải học lại từng động tác đạp lực, chuyển hướng, bật nhảy. Nửa đầu năm 2025, Xuân Son điều trị tại Việt Nam, tháng 7 anh trở về Brazil thăm gia đình kết hợp tập chuyên sâu cùng các chuyên gia, trước khi tái hội quân cùng Nam Định giữa tháng 8.

Sự thận trọng thể hiện rõ trong kế hoạch của CLB Nam Định không đăng ký Xuân Son cho giai đoạn một V-League 2025-2026, nhằm tránh áp lực thời gian và cho phép anh trở lại theo lộ trình y khoa: Từ 10-15 phút cuối trận, quan sát phản ứng cơ, xương, gân; tăng dần thời lượng; rồi mới tính đến đá chính ở các trận chính thức. Với cầu thủ vừa trải qua chấn thương nặng, "những phút giao hữu" chính là cột mốc kiểm chứng thành quả suốt 10 tháng bền bỉ tập luyện.

Sự trở lại cần thiết

Xuân Son là mẫu trung phong mà các hàng thủ V-League ngại đối đầu, bởi cầu thủ này giàu sức tì đè, chạy chỗ thông minh, xử lý một chạm gọn gàng và dứt điểm hiệu quả. Mùa giải lịch sử cùng Nam Định, anh ghi 31 bàn sau 26 trận để giành ngôi Vua phá lưới, góp phần quan trọng đưa đội bóng thành Nam lên ngôi vô địch. Trong màu áo tuyển Việt Nam, chỉ sau ít trận khoác áo, anh đã trở thành "điểm đến" của mọi đường tạt và căng ngang, đoạt Vua phá lưới (7 bàn/5 trận) và Cầu thủ xuất sắc nhất AFF Cup 2024.

Giá trị lớn nhất Xuân Son mang lại không chỉ là số bàn thắng, mà là "điểm tựa" chiến thuật. Với một số 9 bám cấm địa, tuyển Việt Nam có thể đẩy cao chất lượng các pha tạt sớm, bóng bổng, hay những đường căng ngang ở hành lang trong. Khả năng làm tường của anh mở ra khoảng trống cho các mũi công kiểu Phạm Tuấn Hải, hay một tiền vệ công băng lên dứt điểm. Khi thiếu mẫu trung phong này, hệ thống tấn công buộc chuyển nhiều hơn sang các mảng miếng phối hợp ngắn, vốn đòi hỏi độ chính xác cao trong không gian hẹp, và vì thế không phải lúc nào cũng đạt hiệu quả, đặc biệt trước đối thủ có tổ chức phòng ngự tốt.

Sau hai lượt đầu bảng F vòng loại cuối Asian Cup 2027, tuyển Việt Nam cần duy trì nhịp thắng trước các đối thủ vừa tầm và chuẩn bị cho cuộc tái đấu quan trọng với Malaysia dự kiến vào tháng 3.2026. HLV Kim Sang-sik đã trao cơ hội cho nhiều gương mặt trẻ và làm mới cấu trúc tấn công, nhưng chính ông cũng hiểu rằng một "điểm đến" chất lượng trong vòng cấm sẽ giúp hệ thống vận hành mượt mà hơn.

Nếu hoàn thành trọn lộ trình phục hồi tại CLB, Xuân Son nhiều khả năng sẽ trở lại bản đồ nhân sự đội tuyển trong giai đoạn đầu năm 2026. Khi đó, hai "chế độ" tấn công, phối hợp nhóm tốc độ cao và bóng bổng tì đè, có thể được luân chuyển ngay trong một trận đấu, giúp tuyển Việt Nam khó bị bắt bài hơn. Về mặt tâm lý, sự hiện diện của một chân sút từng nhiều lần giải quyết trận đấu cũng mang lại niềm tin cho toàn đội.

Việc Xuân Son xuất hiện trở lại nhanh chóng tạo hiệu ứng tích cực trong cộng đồng người hâm mộ. Sau gần một năm "vắng bóng" vì điều trị, hình ảnh anh vào sân đã đủ gợi cảm hứng. Theo thống kê từ Google Trends, từ khóa "Nguyễn Xuân Son" ghi nhận mức tăng hơn 600% vào sáng 13.10, vượt qua cả những chủ đề nóng về thời sự và bóng đá quốc tế. Thời điểm cao nhất đạt 100 điểm, mức tối đa trong thang đo mức độ quan tâm 24 giờ gần nhất.

Từ những bước chạy đầu tiên ấy đến ngày trở lại trọn vẹn vẫn còn một quãng đường, nhưng điều quan trọng nhất đã xuất hiện đó là cảm giác bóng, niềm tin và mục tiêu rõ ràng. Nếu sức khỏe được bảo toàn và lộ trình nâng khối lượng vận động tiếp tục đi đúng kế hoạch, Xuân Son không chỉ đem đến giải pháp chuyên môn cho Nam Định mà còn hứa hẹn trở thành mảnh ghép then chốt của tuyển Việt Nam ở giai đoạn bản lề đầu năm 2026. ■

TIN THỂ THAO

Kickboxing giành 1 HCV World Cup

Khép lại chương trình thi đấu tại Giải Kickboxing Cup thế giới (World Cup 2025) vừa diễn ra ở Uzbekistan, đội tuyển Kickboxing Việt Nam đã giành được 1 HCV, 3 HCB và 5 HCĐ. Tấm HCV duy nhất của Việt Nam được mang về nhờ công tuyển thủ Võ Thị Kim Duyên tại hạng 48 kg fullcontact nữ. Các tấm HCB là kết quả của Bùi Thị Yến Nhi (50 kg lightcontact nữ), Nguyễn Trung Dũng (nội dung creative form with weapons) và Bùi Thị Yến Nhi (50 kg kicklight nữ). HCĐ thuộc về võ sĩ Phùng Thị Hồng Thắm (65 kg lightcontact nữ, 65 kg kicklight nữ, 65 kg point fighting nữ), Võ Minh Triết (48 kg fullcontact nam) và Lê Trần Hoàng Phong (45 kg fullcontact nam).

Theo Ban huấn luyện đội tuyển Kickboxing Việt Nam, một số tuyển thủ tham dự Cúp thế giới 2025 sẽ được chuẩn bị cho SEA Games 33 tổ chức tại Thái Lan vào cuối năm.

L.H

TDDC dự giải thế giới

Tại Giải Thể dục dụng cụ (TDDC) vô địch thế giới 2025 khởi tranh vào ngày 19.10 tại Indonesia, đội tuyển TDDC Việt Nam đăng ký 6 tuyển thủ tranh tài gồm: Đặng Ngọc Xuân Thiện, Nguyễn Văn Khánh Phong, Đỗ Nam Anh, Đinh Phương Thành (nam) và Nguyễn Thị Quỳnh Như, Lê Thị Thanh Phượng (nữ). Đây là các tuyển thủ có trình độ cao, thể hiện được năng lực ở các giải đấu trong nước thời gian qua. Trong số các VĐV trên, Xuân Thiện và Quỳnh Như được kỳ vọng nhất, cả hai đang là những gương mặt hàng đầu của đội tuyển TDDC Việt Nam. Xuân Thiện từng giành HCĐ nội dung ngựa vòng tại giải vô địch châu Á 2025, trong khi Nguyễn Thị Quỳnh Như có HCB nội dung nhảy chống nữ ở giải trên.

Năm nay, kết quả của giải thế giới chưa tính điểm để tranh suất vòng loại Olympic 2028, nhưng sẽ là cơ hội cho các VĐV Việt Nam thi đấu tích lũy thêm chuyên môn và hướng tới đạt kết quả cao nhất trước khi góp mặt ở SEA Games 33.

H.L

Hơn 100 tay vợt dự Giải quần vợt VĐQG

Giải quần vợt vô địch quốc gia (VĐQG) do Liên đoàn Quần vợt Việt Nam phối hợp cùng Sở VHTTDL tỉnh Lâm Đồng tổ chức, quy tụ hơn 100 tay vợt chuyên nghiệp đến từ 14 đơn vị và câu lạc bộ mạnh trên toàn quốc, tranh tài ở 5 nội dung: Đơn nam, đơn nữ, đôi nam, đôi nữ và đôi nam - nữ. Một số tay vợt mạnh góp mặt tại giải như ĐKVĐ đơn nam Vũ Hà Minh Đức (AP Sports Club), Nguyễn Văn Phương (Quân đội), Nguyễn Đại Khánh (TP.HCM), Lê Tiến Anh (Quân đội), Ngô Hồng Hạnh (Quân đội) và Nguyễn Thị Mai Linh (Hà Nội)…

Ban tổ chức địa phương cho biết, việc đăng cai giải đấu tầm cỡ quốc gia là bước tiến quan trọng trong chiến lược phát triển thể thao, du lịch của tỉnh, góp phần quảng bá hình ảnh Lâm Đồng năng động, hội nhập và giàu tiềm năng.

V.H

● Tổng Biên tập: **NGUYỄN ANH VŨ**
● Phó Tổng Biên tập: **PHAN THANH NAM - NGUYỄN VĂN MƯỜI**
● **TÒA SOẠN - TRỊ SỰ VÀ PHÁT HÀNH:**
Số 33 ngõ 294/2 Kim Mã, phường Ngọc Hà, TP Hà Nội - ĐT: 024.37265564 - E.mail: baovanhoa@fpt.vn
● **GPXB:** Số 370/GP-BTTTT ngày 05/7/2016 của Bộ Thông tin và Truyền thông

● **VĂN PHÒNG ĐẠI DIỆN PHÍA NAM:**
170 Nguyễn Đình Chiểu, phường Xuân Hòa, TP.HCM - ĐT/FAX: 028. 38230890 - 39100922
● **TRỤ SỞ VĂN PHÒNG ĐẠI DIỆN PHÍA NAM TẠI TỈNH KHÁNH HÒA:**
211 Thống Nhất, phường Tây Nha Trang, tỉnh Khánh Hòa; ĐT: 0258. 3825008
● **TRỤ SỞ VĂN PHÒNG ĐẠI DIỆN PHÍA NAM TẠI TP ĐÀ NẴNG:**
12 Trương Hán Siêu, phường An Hải, TP Đà Nẵng - ĐT: 0236. 3897798

● **Chế bản:** Báo Văn Hóa
● **In tại:** Cty CP In Công đoàn Việt Nam

GIÁ: 5.000đ

Giới trẻ Trung Quốc trở lại với phong tục cưới truyền thống

● PHẠM MINH

Trong bối cảnh toàn cầu hóa và sự bùng nổ của văn hóa đại chúng hiện đại, nhiều người lo ngại rằng các nghi lễ truyền thống sẽ dần mai một theo thời gian. Tuy nhiên, tại Trung Quốc, một xu hướng ngược lại đang dần hình thành và lan tỏa mạnh mẽ. Giới trẻ ngày càng ưa chuộng tổ chức hôn lễ theo phong tục truyền thống, biểu hiện của sự gắn bó với văn hóa dân tộc.

Mới đây tại thành phố Nam Kinh, 30 cặp đôi đã cùng nhau tổ chức một "lễ cưới tập thể theo nghi lễ truyền thống Trung Hoa". Trong những bộ trang phục cưới cổ điển thêu rồng phượng, dưới ánh đèn lồng đỏ và tiếng nhạc lễ cổ vang vọng, họ thực hiện đầy đủ các nghi lễ.

Cùng thời điểm đó, tại một sân nhà truyền thống ở tỉnh Sơn Tây, cặp đôi Đỗ Tiểu Lôi và Đồng Minh cũng đã quyết định tổ chức đám cưới theo phong tục cổ truyền. Cô dâu lộng lẫy trong chiếc áo cưới thêu hoa mẫu đơn lộng lẫy chia sẻ: "Ngay khi nghe người chủ hôn tuyên bố lễ cưới hoàn tất, tôi thật sự hạnh phúc vì đây chính là khoảnh khắc mình hằng mong ước. Tôi cảm thấy mình được kết nối với tổ tiên và truyền thống hàng nghìn năm".

Theo ông Huang Kaixuan, một người chủ trì nghi lễ truyền thống chuyên nghiệp ở Tây An, số lượng đám cưới cổ truyền tăng nhanh trong vài năm gần đây. Cách đây không lâu, chưa đến 10% các cặp đôi chọn tổ chức theo nghi thức truyền thống. Giờ đây, tỷ lệ đó đã lên đến gần 30% tại nhiều khu vực đô thị lớn. Không chỉ là xu hướng, đây là sự hồi sinh văn hóa".

Ông Li Zhenyu, Phó Giám đốc Sở Văn hóa và Du lịch tỉnh Thiểm Tây, nhận định: "Việc thế hệ trẻ chủ động tìm hiểu, tiếp nhận và phát huy các giá trị nghi lễ cổ truyền trong đời sống hiện đại là một tín hiệu tích cực. Chúng tôi khuyến khích việc lồng ghép các yếu tố văn hóa truyền thống vào các sự kiện cá nhân như hôn lễ, bởi đó là cách hiệu quả để gìn giữ và lan tỏa văn hóa dân tộc trong cộng đồng".

Nhiều địa phương như Côn Sơn (Giang Tô), Tây An (Thiểm Tây) hay Bắc Kinh cũng đã xây dựng các mô hình "lễ cưới truyền thống mẫu" tại các làng văn hóa, khu di tích cổ hoặc không gian văn hóa dân gian - kết hợp du lịch và bảo tồn văn hóa, tạo ra những sản phẩm vừa mang giá trị tinh thần, vừa có tiềm năng kinh tế.

Trái với hình dung của nhiều người rằng "nghi lễ cổ xưa là lỗi thời và rườm rà", nhiều bạn trẻ lại xem đó là "điểm nhấn độc đáo và thiêng liêng" cho ngày trọng đại. Lưu Nhã Phi, 26 tuổi, giáo viên mỹ thuật ở Thượng Hải cho biết: "Tôi không thích những đám cưới hiện đại chỉ có nhạc lớn và tiệc tùng. Tôi muốn một lễ cưới mang tính tâm linh, có chiều sâu văn hóa. Đám cưới cổ truyền không chỉ là một nghi lễ, mà là biểu hiện của tình yêu gắn với văn hóa cội nguồn". Còn Vương Trí Hào 28 tuổi, nhân viên công nghệ thông tin tại Thâm Quyến chia sẻ: "Mặc bộ áo cưới cổ truyền, tôi cảm thấy mình như được trở về thời cha ông. Đó là một cảm giác đặc biệt, không thứ gì hiện đại có thể thay thế được".

Ngoài ra, theo khảo sát nội bộ của một nền tảng tổ chức cưới trực tuyến tại Trung Quốc vào đầu năm 2025, có tới 62% người được hỏi ở độ tuổi 25-35 cho biết, họ "quan tâm đến việc tổ chức đám cưới theo phong cách cổ truyền", và 41% sẵn sàng chi thêm tiền để thuê chuyên gia nghi lễ, đạo cụ truyền thống hoặc trang phục theo triều đại.

Sự trở lại của hôn lễ truyền thống không chỉ đơn thuần là một xu hướng thẩm mỹ, mà còn là biểu hiện rõ nét của "sự phục hưng văn hóa" trong lòng thế hệ trẻ. Dưới tác động của thời đại số hóa và toàn cầu hóa, việc thanh niên Trung Quốc chủ động tìm về cội nguồn, giữ gìn nghi lễ cổ xưa là một minh chứng cho niềm tự hào văn hóa dân tộc ngày càng sâu sắc.

Trong bối cảnh thế giới biến đổi nhanh chóng, giới trẻ Trung Quốc đang chủ động giữ gìn lễ cưới cổ truyền như một cách thể hiện tình yêu và ý thức sâu sắc về bản sắc văn hóa. Việc bảo tồn nghi thức truyền thống không chỉ là lựa chọn cá nhân, mà còn phản ánh niềm tự hào dân tộc và bản lĩnh văn hóa của một thế hệ tự tin giữa thời hiện đại hóa. ■

Việc bảo tồn nghi thức truyền thống không chỉ là lựa chọn cá nhân, mà còn phản ánh niềm tự hào dân tộc

GÓC BÌNH LUẬN

Cần sự vào cuộc mạnh mẽ

● LƯƠNG SAN

Hàn Quốc đang đứng trước một thách thức nghiêm trọng liên quan đến già hóa dân số, đó là làn sóng người cao tuổi tìm đến các chương trình xóa nợ cá nhân, điều chưa từng phổ biến ở thế hệ này trong quá khứ.

Theo dữ liệu từ Dịch vụ Tư vấn và Phục hồi Tín dụng, một cơ quan nhà nước hỗ trợ người dân tái cấu trúc tài chính và tránh phá sản, số người trên 60 tuổi trở lên được xóa nợ đã tăng vọt 82,6% trong giai đoạn từ năm 2020-2024. Cụ thể, con số này đã tăng từ 14.210 lên 25.949 trường hợp, với tổng số tiền được xóa nợ gần gấp đôi, đạt mức 277,1 tỉ won (gần 194 triệu USD). Trong khi đó, tỷ lệ tăng của các nhóm tuổi khác là: Dưới 20 tuổi tăng 54,8%; độ tuổi 30 là 46,7% và 50 là 46,9%. Sự chênh lệch này phản ánh một thực tế đáng lo ngại là người già Hàn Quốc đang ngày càng dễ tổn thương về mặt tài chính và đáng báo động trong một xã hội đang tiến nhanh đến tỷ lệ 1/5 dân số trên 65 tuổi vào năm 2030.

Nguyên nhân không chỉ nằm ở chi phí sinh hoạt ngày một tăng cao. Thực tế, lương hưu hiện tại không đủ để đáp ứng các nhu cầu cơ bản của cuộc sống, đặc biệt tại các đô thị lớn như Seoul. Trong khi đó, thị trường lao động không có nhiều lựa chọn việc làm phù hợp với thể trạng và kỹ năng của người cao tuổi. Trước áp lực tài chính, nhiều người buộc phải khởi nghiệp nhỏ lẻ trong khi thiếu kinh nghiệm lẫn vốn. Dẫn đến khi thất bại, hệ quả là nợ nần, khủng hoảng tâm lý và cảm giác bị xã hội bỏ rơi. Dân biểu Lee Hun-seung thẳng thắn chỉ ra rằng: "Nếu không có biện pháp hỗ trợ kịp thời, nhiều người sẽ bước vào tuổi già với gánh nặng nợ nần chồng chất. Và giải pháp không thể chỉ là tiếp tục xóa nợ, vì đó là giải pháp tạm thời. Điều cần thiết là một chiến lược toàn diện để giúp người dân chuẩn bị tốt hơn cho tuổi già. Trước hết, hệ thống hưu trí cần được cải cách để đảm bảo mức sống tối thiểu cho người nghỉ hưu. Tiếp đó là mở rộng các chương trình việc làm bán thời gian, linh hoạt dành riêng cho người cao tuổi".

Có thể thấy, Hàn Quốc là một trong những quốc gia có tốc độ già hóa nhanh nhất thế giới với hơn 20% dân số sẽ trên 65 tuổi vào năm 2030, đây không chỉ là vấn đề cá nhân mà là một thách thức mang tính hệ thống, cần sự vào cuộc mạnh mẽ và lâu dài từ chính phủ và toàn xã hội. ■

Nhật Bản viện trợ cho Việt Nam

Nhật Bản vừa điều động máy bay chở hàng viện trợ khẩn cấp cho Việt Nam để hỗ trợ bà con bị thiệt hại do bão lũ. Hàng cứu trợ đã được bàn giao ngay tại sân bay Nội Bài cho Việt Nam dưới sự chứng kiến của Đại sứ Nhật Bản tại Việt Nam Ito Naoki (Naoki Ito). Hàng viện trợ bao gồm 40 thiết bị lọc nước, 5.100 bộ chăn, 1.000 thùng nhựa chứa nước và 50 tấm plastic đa năng.

Đây là đợt hàng cứu trợ quốc tế đầu tiên cho các địa phương của nước ta bị ảnh hưởng bởi thiên tai do cơn bão số 10 và 11 trong thời gian vừa qua.

M.PHẠM

Triển lãm ảnh "Việt Nam: Vẻ đẹp và sức sống vĩnh cửu" tại Iran

Đại sứ quán Việt Nam tại Iran phối hợp với Diễn đàn Thị trưởng châu Á, Chính quyền thành phố Tehran và Công ty Đường sắt Đô thị Tehran tổ chức triển lãm ảnh "Việt Nam: Vẻ đẹp và sức sống vĩnh cửu".

Triển lãm diễn ra tại ga tàu điện ngầm Tajrish, một trong những ga tàu đông đúc nhất thủ đô Tehran, với khoảng 40.000 lượt khách mỗi ngày. Hơn 20 bức ảnh tiêu biểu tại sự kiện, góp phần quảng bá hình ảnh đất nước, con người và văn hóa Việt Nam tới đông đảo công chúng Iran.

TRÂM ANH